

MAGYAR LAPOK

Igazgató és felelős szerkesztő:
Dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **Dr. Gyárfás Elemér**

Megszavazta a francia szenátus a katonai hitelekéről szóló törvény- javaslatot

Daladier hosszabb beszédben méltatta az angol-francia együttműködést. — A szövetségesek pozitív szavazatosság nélkül nem teszik le a fegyvert

Párizsból jelentik: Daladier a katonai hitelekéről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a szenátusban beszédet mondott. Ennek során a többi között újra megismételte azt a többször hangoztatott angol-francia álláspontot, mely szerint végezni akarnak azzal az erőszakos rendszerrel, mely két éven át nyomasztólag nehezedett Európára. Végezni akarnak — úgy mond — a zsákmányoló politikával.

— Ha néhány hónapon át — folytatta Daladier, — tétlenek maradtunk volna, — a támadás a mi határaink felé irányult volna. Most tehát önmagunkért, de egyben más népekért is harcolunk. Elhatároztuk, hogy folytatjuk a 35 ezer tonnás páncélos hajók építését, mert a tenger uralma a legfontosabb tényezője a győzelemnek.

Az angol-francia együttműködéssel kapcsolatban Daladier kijelentette, hogy az angol-francia csapatok után most már kanadai hadosztyályok és ausztráliai repülők is érkeznek a nyugati frontra.

— E pillanatban — mondotta — arra törekszünk, hogy a végsőkig fokozzuk a hadi gépek gyártását. Nemcsak saját lakosságunkra számítunk, hanem hatalmas birodalmunk és az angol birodalom népeinek készségére is. Az angol-francia barátság megingathatatlan.

Daladier ezután határozottan hangsúlyozta, hogy Franciaország pozitív és anyagi szavazatosság nélkül nem teszi le a fegyvert. Kijelentette ezután, hogy az új Európának sokkal tágabb körű szervezettel kell adni, mint amilyen eddig rendelkezett. Tervbe lehet venni az európai államok közötti szövetségi kapcsolatot. Franciaország és Anglia kész arra, hogy együttműködjenek mindazokkal, akik ugyanezt a célt tűzték ki maguk elé. Kijelentette végül, hogy a harcot, bármilyen áldozatok árán is, a végsőkig folytatják.

A javaslat általános vitája ezzel véget ért. A szenátus 301 szavazattal egyhangulag elfogadta a törvényjavaslatot.

Torpedótalálat ért egy harmincezer tonnás angol csatahajót

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága közli, hogy egy német tenger-alattjáró megtorpedózott egy 30 ezer 100 tonnás, a Queen Elisabeth osztályhoz tartozó angol csatahajót.

Az angol tengernagyi hivatal is közölte, hogy egy angol csatahajó torpedótalálat következtében megsérült, legénységének három tagja életét veszítette.

Olasz lap szerint Anglia és Franciaország eltúlozza a bolsevista veszélyt

Londonból jelentik: A *Popolo di Italia* című olasz lap azt írja, hogy több angol és francia lap túlzottan nagyarányúnak igyekszik feltüntetni a bolsevista veszedelemét.

— Az a céljuk, — írja a lap, — hogy a figyelmet ezzel keletre fordítsák. Eljárásuk egyetlen és ugyanakkor gyermekes. Ami Olaszországot illeti, az olasz kormány nem hagyja figyelmen kívül a keletet, de ugyanakkor nem veszíti szem elől a nyugatot sem.

Szabadságra utazott a moszkvai angol nagykövet

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint Sir William Seeds moszkvai angol nagykövet rövidesen Angliába utazik betegszabadságra. Seeds pénteken búcsúlátogatást tett Po-

temkin helyettes külügyi népbiztosnál. Londonban úgy tudják, hogy a nagykövet hosszabb időt tölt Angliában, de visszatér Moszkvába.

Cáfolják Mussolini vatikáni látogatásának hírét

Rómából jelentik: A propagandaminisztérium pénteken este hivatalos közleményt adott ki, mely cáfolja Mussolininek a Vatikánban történt közvetlen küszöbön álló látogatásának hírét.

Az angol és francia flotta teljes sikerrel védekezik a mágneses aknák ellen

Londonból jelentik: Beavatott körökben úgy tudják, hogy az angol és francia flotta már teljes sikerrel kipróbálhatja azt az új eszközt, melyet a mágneses aknák ellen alkalmazni fog. Részletesen nem nyilatkoznak a védőeszközről, csak annyit mondanak, hogy a hajókra főszerelhető készülékről van szó és ennek nagy előnye az, hogy a mágneses aknát minden kockázat nélkül teheti ártalmatlanná.

Felszólítottak egy német hajót, hogy hagyja el Montevidéót

Londonból jelentik: Hire jár, hogy a *Takoma* nevű német tartályhajó parancsot kapott, hogy 24 órán belül hagyja el Montevidéót, mert ellenkező esetben internálják.

Új esztendő a világviharban

Ahogy az emberek új esztendő napján boldogságot kívánnak egymásnak, abban sok az átérés nélküli üres formáság, vagy a kedveskedő udvariaskodás. De ez a szokás alapjában véve mégis életösztönökből fakadt valamikor, s a társadalmi együttérzés emlékeit mutatja. Ez az eredetbeli mélység ma is él a könnyű és elfutó iramu fölletek alatt, s ha ezekbe a fölletekbe belehasít az idők szele, akkor a mélység is elővillan, vagy elősötétlik. Villanása az arra gondolás, hogy mégis jó egymásnak jót kívánunk; sötétlése annak a megérzése, hogy mégis nagy összefüggésekbe tartozunk, s lelkiismeretünk bizony sok tekintetben adós, ha ez összefüggések kuszáltak és terhesek lettek. Holott lehetnek volna olyanok is, hogy kölcsönös teljesítésekkel egymás életét, haladását, viszonylagos boldogságát elősegítsük.

A mostani új esztendő különösen meggondolkoztató. Világfeszültség érzései vonaglanak át az egész emberiségen, s bizony minden ember többé-kevésbé megdöbben, vajjon nem gúnyolódik-e, mikor a másiknak boldog újévet kíván? Megkérdézi magát, vajjon van-e, lehet-e őszintesége ennek a kívánatnak? Elég-e őszíresen odavetni a kívánat szavát, mint valami találkozási formulát, a köszöntésmódok szájjal megszokott egyik változatát? Elhiszik-e? Hiszen a másik is, akit köszöntök, a mostani idők nehéz nyomása alatt folyton gondolkodásra, töprengésre kényszerül, s ha üres szavamat hallja, azon is elgondolkozik. Vajjon — töpreng magában a másik — nem volt-e csupán gúny ebben a szóban? Vajjon mennyire komolyan kíván ez nekem boldogságot? És vajjon egyáltalán lehetséges-e most a boldogság?

Ménel nehezebben hangzanak ezek a magunkban dúló kérdések, annál jellemzőbbek a mai idők. De mégis szeretnők, ha a mai idők komolyságát nem fognák föl szerencsétlenségnek, kulturák veszedelmének, végítélet előtti állapotnak az emberek. Szeretnők, ha halhatatlan lelkük az idők fölötti magaslatba tudna emelkedni, s onnan megláthatná, hogy a nagy küzdelmek és nagy szembenállások még nem okvetlenül a megsemmisülések végzetes fenyegetései. Nagyon csak maga szempontjából nézi az ember a körülményeket, ha minden felhőtornyosulást és villámlást maga ellen irányulónak lát, s kétségbeesik amiatt, hogy esernyőjével nem bírja ki a záport. Pedig a vihar végeredményben kitisztítja a légkört, s több egészséget és életerőt hoz fűnek, fának, az egész természetnek és benne az embernek is.

Ha ma világvihar van, azt se lehet úgy tekinteni, hogy régi kedves dolgok végzete és pusztulása dübörög benne baljóslatúan. Ha az európai kultúra végveszélye következik, s minden megsemmisül, amit az emberi tökéletesedés eddig alkotott, Nem! Csak az próbálódik ki, hogy mindaz, amit eddig kulturának képeztünk, mennyire viharálló. Mennyi belőle csak afféle esernyő a viharban, de nem alkatesze az erős, az igazi, az örök tartósságra hívatott életnek. Ilyen értékpróba korváltozás süvölt most a világviharban, s a küzdőkészség és életbátorság megmarad benne, mert a természet nagy életének mindig szüksége van az igazi erőkre. A vihar csak azt tisztítja el, ami

ellenmondásként és akadályként fõthalmazódott a természetes és végtelen jószágok akarásával szemben.

Világosak a szembeütközõ korszakok körvonalai. Kifejlõdött, kiérlelõdött az egyéni szabadságok kultusza, s ez mindenesetre haladás volt az emberiség életében. De az is járt ezzel a kifejlõdéssel, hogy egyéni önzések kerültek fölül, s azok alkottak gazdasági és társadalmi rendszert, mely elnyomja a tömegek, a népek, a dolgozók élni akarók óriási alaprétegeit. Ebbõl az állapotból múlt század közepe óta visszahátrésként elõállott az alaprétegek feltörõ vágya, mely nemzetközi összefogással akart érvényesülni. De igen szélesre tervezett volt ez az összefogás és csak a természetes nemzeti alapok szétzilálása árán tudott volna feltörni. E szétzilálás ellenében is ugyanazokból az alaprétegekbõl megjött a visszahatás és ez már a húsz év elõtti világháborúnak a terméke. Az akkori népi élmények és tömeges együttküzdések megbotázták az összefogottabb, élesebb, átütõbb erõjû alaprétegbeli szervezõdések, a nemzetekintit valót és a nemzeti eszmével hevítettét.

Igy került szembe az egyéni szabadságok rendszerével a közösségi összefogások rendszere, s ennek a küzdelme folyik a mai világviharban. Kétségtelen, hogy az egyesek érvényesüléséhez képest a közösségek érvényesülése több ember sorsát karolja föl, s több embernek ígér boldogságot. A haladás kilátásai tehát a közösségek szempontjai felé mutatnak. A nagy hírnevû angol társadalombölcselet, H. G. Wells is egy legutóbb megjelent tanulmányában azt veti szemére a maga liberális berendezkedésû mai társadalmának, hogy a közösség érdekében nem tud olyan alkotó lenni, mint a fasizmus és nemzeti szocializmus. Együttal azt jósolja, hogy az új közösségi társadalmi lendületekkel szemben a régi egyéni önzések rendszere fel fog bomlani, mert haladásellenes. Az ilyen megállapítások már annak a jelei, hogy nemcsak ösztönös megérzések, hanem gondolkodó meglátások is a küzdõ korszakok közül az újabbakat több jövõjüknek tartják.

Mi nem akarunk értékeléseket bocsátani, mert szerényebb életkeretek között nem lehetünk eldöntõi, csak legfõlegb sorozottjai az egymással szembeálló áramlatoknak. De azt érezhetjük, hogy a világvihar értünk is folyik, mindnyájunkért. A magunk körén belül meg kell szoknunk, hogy nagy idõket élünk, melyek nem félelmes végzetűek, hanem tisztító erejűek. A munka, a küzdés, az életbátor-ság mindenesetre megtart bennünket, mert hiszen éppen arról van szó a nagy küzdelemben, hogy melyik fél az, amelyik nagyobb dolgozó tömegeknek hoz fölemelkedést. Ezt nem az egyik, vagy másik fél iránti rokonszenv, vagy ellenszenv dönti el, hanem az a kölcsönös felismerés, hogy a másit kihasználó egyéni önzés még nem szabadság, az általános nyomor még nem egyenlőség, s a másokat elbénító és rabul tartó átélése még nem testvériség. A dolgozókkal való igazi együtt-dolgozás, az egymás segítése, s az ehbõl fakadó kölcsönös megbecsülés hozza el a szabadság, egyenlőség és testvériség szépen hangzó hármastársaságának az igazi megvalósulását.

Ezt a jövõ eszményt az emberek közös hitének kell beragyognia, hogy nagy rendeltetések felé haladunk. A küzdõ korszakok csak eszközei, módjai, lendülései a haladásnak, s a világviharok csak arra valók, hogy a megismeretlen mélységeket is föltárják az emberi sorsokban. Mind meg kell ismerünk ezeket és mind az élet értékébe kell emelnünk, mert mind a világ nagy Alkotójának életadó szándékai vannak bennük. A világviharok erre valóak. A küzdelmek keservesek lehetnek, de azok nélkül nincs fejlődés az emberen túli nagy igazságok és nagy élet felé. A küzdelmek és szenvedések próbája terni a nagy korszakokat, s aki e próbára és nem kényelemre nevelet magát, az boldog fog lenni a világviharban is. Hiszen éppen a világvihar által tisztul meg és emelkedhetik föl azoknak az élete, akik küzdeni tudnak, a küzdelemben szereleffel összetartanak, s így dolgozva és imádkozva mindig bíznak egymásban és az Istenben. Ilyen ártérzettel mindig hiszünk az új és új esztendők boldogságában.

Dr. Pál Árpád

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4-7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postakarékpenztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államköölcsön, amely 4 és fél százalékos kamatjövõvel hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülõ ötödörésszel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat elõtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettõl függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszereitõ román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülõs hétévi pénzét.

A nagyvaradi rendõrkvesztor nyilatkozott a személyazonossági és a nyugdíjasok életbenléti igazolványainak kiváltásáról

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Clonja Eugen rendõrkvesztor tegnap magához kérte a lapok munkatársait és két nagyfontosságú nyilatkozatot tett. Az arcképes személyazonossági igazolványokra vonatkozólag a következõket mondotta:

— Ne menjen ki senki az utcára arcképes személyazonossági igazolványa nélkül s utoljára kérem azokat, akik még eddig nem váltották ki ezt a fontos iratot, sürgõsen szerezzék be. A rendõrség még mindig a közönség rendelkezésére áll és a hivatalos órák alatt kibocsátják az arcképes személyazonossági igazolványokat.

— Az ellenõrzés minden pillanatban megkezdõdhet és ne tegye ki magát senki súlyos kellemetlenségeknek, ne várja senki a katonai láttamozást az arcképes személyazonossági igazolványra, mert az úgy jó és érvényes, ahogy a rendõrség azt kibocsátotta.

— Akit az ellenõrzésnél, amely hangsúlyozom, minden pillanatban megkezdõdhet, arcképes igazolvány nélkül találunk, hadbíró-ság elé kerül, akik más városból jönnek Nagyváradra, a jelentkezésnél hozzák magukkal arcképes személyazonossági igazolványukat, akár vonaton, akár autóval érkeznek, hogy kellemetlenségektõl megkíméljék magukat.

Milyen iratokkal kell jelentkezni a nyugdíjasoknak?

A másik nagyfontosságú nyilatkozata a rendõrkvesztornak a nyugdíjasokra vonatkozik. Mint ismeretes, a nyugdíjasoknak minden évben életbenléti iratot kell benyújtani a rendõrségnek, ahol azt bevizsgálják, valamint az ittlakásukat igazolják, mert enélkül

Solduri cipõüzlet
lábapolási osztály

Alexandri utca 6
Telefon: 24-66
Boldog újévet kíván

a jövõ évben nem folyósítják a nyugdíjakat.

— Közöltem a nyugdíjasokkal, — mondotta a kvesztor, — hogy milyen sorrendben váltás ki ezeket az iratokat. A felhívásban közöltem, hogy bejelentõ lap is szükséges a nyugdíjasoknak a többi iratok mellett. Tekintettel arra, hogy a bejelentõ lap törvényes kiállításáig illetéke 20 lei a bélyegilletékek kivül, a nyugdíjasoknál ezalkalommal eltekintünk a bejelentõlap beszerzésétõl, mert mindegyiknek van arcképes személyazonossági igazolványa, amelyet a rendõrség bocsátott ki és ezzel igazolhatja magát, valamint ittlakását is.

— De további könnyítéseket is tettünk a nyugdíjasok számára, — mondotta a rendõrkvesztor, — hogy megakadályozzuk azt, hogy felesleges pénzt adjanak ki az iratok beszerzésére. Eppen ezért a Nyugdíjasok Egyesületének, a „Solidaritetea”-nak rendelkezésére bocsátottuk mindazokat a kérvény- és egyéb irat-formulákat, amelyek ehhez a fontos jelentkezéshez szükségesek. Megbíztuk a nyugdíjgyesületet azzal is, hogy mint a legilletékesebbek, állítsák ki ezeket az iratokat és úgy jöjjenek a nyugdíjasok a rendõrségre aktáik felülvizsgálására.

— A kérvényre 9 lei bélyeg szükséges, a rendõrség által kibocsátandó igazolványra pedig 14 és 2 leies bélyeg. Ötven leien aluli nyugdíjasok semmi más illetéket nem fizetnek, az ötven leien felüli nyugdíjasok pedig kötelesek megfizetni a belügyminiszteri bélyeget, amelynek ára 40 lei.

— A nyugdíjasok tehát a Solidaritateánál kiállított irataival és a tisztiorvosi hivatal életbenléti iratával jelentkeznek a kerületi kapitányságnál, ahova tartozik, ott bevizsgálják az ügyét, megadják a szükséges véleményezést és azzal az iratokkal jön át a központi rendõrség közigazgatási ügyosztályához, I. emelet 17. számú szoba, ahol megkapja a szükséges igazolványt.

Bombamerényletet követtek el egy angol lap szerkesztõsége ellen

Londonból jelentik: Az elmúlt éjszaka több egyén, valószínûleg az ir köztársasági hadsereg tagjai, behatoltak a belfasti Press szerkesztõségébe. Ott bombát helyeztek el, s petrolummal öntötték végig a herendezést. A bomba késõbb felrobbant és jelentékeny kárt okozott. A merénylõk egyike elõzõleg közölte az egyik újságíróval, hogy a merénylet bosszu mûve, mert a lap hamisan állította be a Londonderry-i fogházban lejátszódott lázadást.

Fiedler István püspök búcsúja a szatmári és nagyváradai egyházmegyéktől

Az óesztendő végső napján megható okmányként jelent meg Fiedler István püspöknek az az utolsó pástorlevele, amit a szatmári és nagyváradai egyházmegyék lelkesi karához és híveihöz intézett. A templomokban felolvassák azt a körlevelet, de közéleti jelentősége a templomokból jóképpen kiárad a társadalom minden rétegébe. Szükségesnek tartjuk, hogy lelkébe vegye és emlékül megőrizze az a közönség is, mely a kereszténység és népi hűség eszméjében sajtónk körül csoportosult. Tehát ezt a búcsúzó pástorlevelet az alábbiakban mi is közreadjuk.

A felmentő leirat tudtuladása és hálaivánítás a két egyházmegye papsága iránt

A búcsúzó pástorlevél első része a papsághoz szól és eredetiben latin szövegű. Ezt a részt magyarra fordítva közöljük. A magyar szöveg a következő:

TISZTELENDŐ TESTVÉREK!

A Szentatya, XII. Pius pápa legkegyelmesebben tekintetbe vette alázatos kérésemet, s jószágon felmentett engem a szatmári és nagyváradai egyházmegyében a püspöki hivatal terhétől, amelyet Isten rendelése folytán 1930. december 7-ikétől kezdve viseltem. Itt közlöm az Apostoli Nuntiatura folyó évi december 14-ikén 5151/39. szám alatt kelt leiratát:

„Nagyméltósági és Főtisztelendő Ur, a közzelt november 30-ikán Nagyméltóságod által nekem átnyújtott levélnek a Szentszékhez való fölterjesztéséről gondoskodtam.

Most jelezni tartozom, hogy XII. Pius pápa öszentesége kérésedet és lemondásodat méltóztatott elfogadni.

Együttal közlöm Nagyméltóságoddal, hogy ez ügyben kapott apostoli hatáskörrel egy mai keleti elhatározással nagyméltósági és főisztelendő Márton Áron gyulafehérvári püspök urat a szatmári és nagyváradai egyházmegyék apostoli kormányzójává kineveztük és kirendeltük.

Mindaz, amit Te, nagyméltósági és kedves testvérem püspöki hivatalod folyamán a lelkek javára munkálkodtál, Isten előtt megmarad.

Istentől minden áldást óhajtván Nagyméltóságodra, testvéri jóakarattal ajánlom magamat a mi Urunkban:

† Andreas Cassulo érsek, apostoli nuncius.

Hálát mondok mindnyájatoknak, szeretett testvéreim, ragaszkodásotokért és munkátokért. Amit sokizben mondtam, most is tiszta és emelt

A papság és a hívek közös lelki munkájának a méltatása

A továbbiakban a pástorlevél magyar szöveggel folytatva a következőket mondja:

TISZTELENDŐ TESTVÉREK!

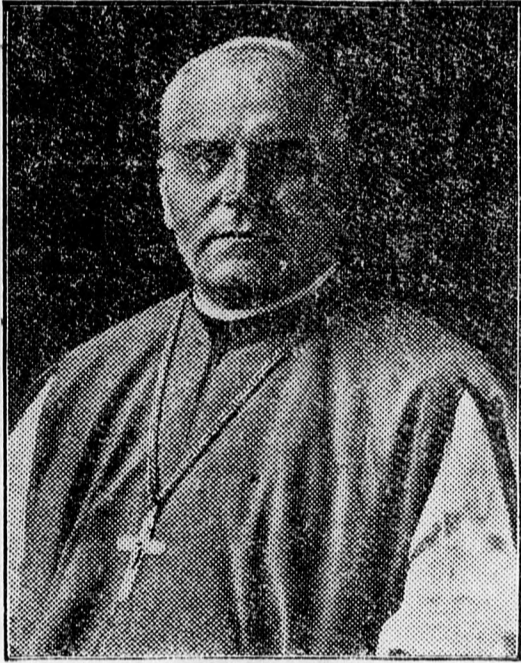
Kedves Híveim!

Az isteni Gondviselés kilenc évvel ezelőtt ide rendelt, hogy az elárvult szatmári és váradai egyházmegyék főpásztora legyek. Mikor ezt a hirt velem közölték, megremegett a szívem a nagy felelősségtől. A kápolnába mentem, ott könyörögtem az Ur Jézus előtt. Imádság közben azt a sugallatot vettem, hogy félelem és aggodalom nélkül kell nemnem és feladatam lesz Jézus Szenteséges Szív-éek tiszteletét terjeszteni.

Gyengeségemnek teljes tudatában, de bízva a Szenteséges Szívben, jöttem hozzátok, hogy Isten országának szolgálója legyek.

Midőn most az apostoli Szentszék kegyes rendelkezése folytán felmentést kaptam, hálával gondolok arra, hogy a Tisztelendő Papság hűséges munkatársam volt, megértéssel és odaadással buzgólkodott Isten országának terjesztésében. A bérnautak tanúságot tettek arról, hogy a papság híveiknek lelki atyja, hogy a hívek apostolai, Isten országának munkásai.

hagyon kijelentem: a szatmári és nagyváradai egyházmegyék papsága megtartja a szent hitet, dolgozik érte és kész volt szenvedni is a hitért. Benső hálával mondok köszönetet a szatmári és nagy-

FIEDLER püspök

váradai tisztelendő káptalanoknak. A kanonokok dolgozó társai voltak a püspöknek, a legnagyobb jóakarattal értették meg és segítették munkámat Krisztus országáért.

Különösképpen hálát mondok Szabó István nagyprépost, szatmári vikárius ur öméltségának, Molnár Kálmán apátkanonok és nagyváradai püspöki helyettes ur Öméltségének és épenygy tisztelendő Dr. Schriffert Béla apátkanonok urnak, ki a püspöki vagonok igazgatásában és egyéb egyházmegyei ügyekben sokat fáradozott.

Szívem mélyéből mondom: Isten fizesse meg! Visszavonulok az egyházmegye kormányzatától és szolgálatától, de nem szünök meg szeretetem a lelkesi kar és nekem legkedvesebb híveim iránt.

Odaadásotokra és hitetekre mindig visszagondolok, s hálás lélekkel őrzöm meg emléketeket és imádkozom értetek.

Az utolsó szavak, amikkel titeket üdvözöllek, a Krisztus szavai: Maradjatok meg a legszentebb Szív szeretetében.

Főpásztori elismeréssel állapítom meg, hogy a Tisztelendő Papság az Actio Catholica szervezését, a jámbor társulatok gondozását, az ifjúság oktatását és egyéb lelkipásztori kezdeményezést meleg szeretettel karolta fel. Csak három eseményről akarok megemlékezni, mely szép tanujele papságunk eredményes buzgóságának.

1. A papság egyházas érületének lélekemeió megnyilvánulása volt az 1938. okt. 26., 27., 28-án tartott egyházmegyei Zsinat, mely több, az egyházi tudományokban jártas egyházi férfi buzgó közreműködésével törvénykönyvbe foglalta az egyházmegyei élet fontos ügyeit és iránymutatót adott a lelkipásztoroknak.

2. A máriaradnai zárandoklaton oly szép számban vettek részt a hívek, magatartásuk pedig mindenkinek épülésére szolgált, a főpásztornak és a papságnak nagy lelki örömet szerzett.

3. A papság lelkes támogatása nélkül a józsefalvi gyűjtés nem tudott volna oly szép eredményt felmutatni.

Az Anyaszentegyház legfontosabb intézményét, a papnevelés szent ügyét a váradai és szatmári papság igazi hithűséggel karolta fel. Jeleleg még el-

gendő papnövendékünk van, a hat teológiai évfolyamban 45 növendék van. Közel 60 növendék kedvezményes elhelyezést nyert a katolikus konviktusokban, ezek „kis szemináristák”, kiket a pápi pályára készítünk elő.

Papságunk és híveink hithűsége és buzgósága megtölti a templomokat, mikor Szentségimádás van, ez a buzgóság hozza a híveket az első pénteket megelőző csütörtök este az engesztelő Szenteségimádásra.

A papság és hívek buzgósága tette lehetővé, hogy e kilenc év alatt:

A) a váradai egyházmegyében:

I. templom épült:

1. Váradon az Óssi-telepen Szent Teréz tiszteletére,
2. Váradon a Katalin-telepen a esodás érmű Boldogasszony tiszteletére. (Zelinka János prelátskanonok adományából),
3. Szalárdon, Szent Antal tiszteletére (Grösinck Antal jubiláns nagyprépost adományából),
4. Nagyfalun Szent Miklós püspök tiszteletére.
5. Pacaloston, Szent Tibor és Zsuzsanna tiszteletére,
6. Diószegen, Nagyholdogasszony tiszteletére,
7. Szilágyszentkirályon, Jézus Szíve tiszteletére.

II. Kápolna épült:

1. Várad—Szent József-telep (Kultúrterem, kápolna és kisdudóvó).
2. Poklosteleken (Micske filiálisa), Domokos-család adományából,
3. Tótin,
4. Kővágón,
5. Biharsanálóson,
6. Ersemlyénben,
7. Katalin-telepi kultúrteremben.
8. Várad-Velencén,
9. Várad-Óssiben,
10. Szilágysomlyón.

Templombővítés volt: Szentjebben.

III. Folyamatban van a templomépítés:

Fegyverneken és Hármaspatakon.

IV. Új plébánia-épület emeltetett:

Várad-Olasziban,
Várad-Óssi-telepen,
Telegden,
Cséken és
Erkeserűn,

V. Iskola épült:

Erkeserűn,
Várad-Olasziban.

Új plébánia alakult:

Váradon: Szekesegyházban,
Óssi-telepen,
Ersemlyénben.

B) a szatmári egyházmegyében:

I. Új templom épült:

1. Szatmár—kültelek, Lisieuxi Szent Teréz tiszteletére,
2. Avasfelfaluban Krisztus-Király tiszteletére,
3. Börvelyben 14 Segítő Szent tiszteletére,
4. Batareson. Szent Mihály tiszteletére.

II. Kápolna épült:

1. Szatmár—külteleken Szent Antal tiszteletére.
2. Szatmár—külteleken Szent Család tiszteletére,
3. Batiz-Gombáson Szent Péter és Pál tiszteletére.

III. Épülő templom:

1. Dengelegen — Szent Vendel,
2. P. Darócon — Szent József tiszteletére.

V. Bővített templom:

1. Csanálos,
2. Sokond.
3. Toronymagasítás és templomfestés, Szaniszlón.

V. Új plébánia-épület emeltetett:

Börvelyben,
Nagytarnán.

VI. Új plébánia alakult:

Szatmár-kütelken,
Börvelyben.

Szívből mondok köszönetet híveimnek és papjainak azokért a szolgálatokért, melyekkel főpásztori tevékenységemet imádsággal, áldozatkészéggel, közreműködéssel támogatták.

Külön elismerést és köszönetet mondok a két

egyházmege tanítónak, továbbá a buzgó szerzeteseknek és szerzetesnőknek, kik áldozatos munkájukkal a tanítás, a beteggondozás szeretetmesején az Ur Jézus Szentesége Szívéből fakadó irgalmas szeretettel dolgoztak.

Isten fizesse meg!

A családokhoz, a szenvedőkhöz, az egyháztársadalmi alakulatokhoz és a gyermekekhez

Szeretettel fordulok a katolikus családokhoz, apákhoz és anyákhoz. Az a hű és szeretet, melyet édes szüleim iránt érzek, átárad hozzátok a katolikus apákhoz és anyákhoz. Értékelem fáradságokat, gondjaitokat, de különösen azt a szeretetet, mellyel gyermekeitekért Istenért szerettétek. Mikor gyermekeitek megbármáltam, mikor kezemet fejükre tettem és homlokukat a szent krizmával megkentem, éreztem, hogy ti a jó Istenért nevelitek gyermekeitek és éreztem, hogy a gyermekek töleket hitet és szeretetet örökölték. Isten áldjon meg titeket keresztény családapák és családanyák! Főpásztori szeretettel áldom meg az ifjakat és leányokat, őrizték meg a hűbűséget és szívetek tisztaságát, hogy szüleiteknek öröme legyen hennetek és Isten áldása maradjon rajtatok.

A betegek és öregek és mindazok, akik szenvednek, fogadják áldásomat és ígéretemet, hogy szeretettel imádkozom értük.

Az egyházközségek vezetői, a katolikus Akció és jómber társulatok tagjai és mindazok, akik az apostolkodás terén buzgóságukkal, jó példájukkal, imádságukkal és áldozatoságukkal terjesztették Isten országát, kérem maradjanak állhatatosak Isten szeretetében.

A papság és hívek hitbuzgóságának és hűségének fenséges megnyilvánulása a *katolikus sajtó fellendülése*. A két napilap minden nap sok ezer példányban viszi a katolikus meggyőződés, az Isten féltése, a lelkiismeretesség, a hűség és szeretet tanítását megértő fogékony szívekbe. A két napilap olvasóinak tábora a katolikus Akciónak szellemi munkásai. Köszönetet mondok mindazoknak, kik megértették a főpásztor kérő szavát, midőn a katolikus sajtó érdekében munkásokat toboroztam.

Végül hozzátok fordulok kedves gyermekek és azokhoz, akiket a 9 év alatt megbármáltam. Ne felejtsetek el, hogy püspökiatyátok szeretettel imádkozik értetek. Minden nap megáldom a gyermekeket és azokat, akiket megbármáltam. Amint nektek a bármálás után mondtam, én nem felejtlek el titeket és kívánom nektek, hogy mindnyájan a mennyországba jussatok. Arra kérlek, hogy értem is imádkozzatok, hogy veletek együtt lehessünk a jó Istennél. Legyetek szent gyermekek!

Kedves Papjaim és híveim! Sok áldást kívánok nektek az új esztendőre. Az új esztendőben legyünk mindnyájan szentebbek, mint a múlt évben.

Bücsúzásul azt mondom, amit az Ur Jézus mondott az utolsó vacsorán:

Maradjatok Isten szeretetében.

Szeretettel megáldalak t az Atyának és t Fiúnak és t Szentlélek nevében.

Szatmár—Nagyvárad, 1939. december 16-án.

† ISTVÁN s. k. püspök.

Ime a búcsúzó pásztorlevél. A két egyházmegye hívó népen túl is bizonyára minden olvasónk lelkét megragadhatja annak mélyes tartalma. Jólesik a gond és szeretet, ami abból mindenki iránt kisugárzik. A zsinati alkotások, a józseffalviak érdekében való segítő mozgalom, a sajtó ügye, a keresztény családok élet-tisztasága, s a szenvedőkért való részvét kifejezése, ezek mind-mind olyan részletek, melyek a két egyházmegyén túl is terjednek jelentőségükben, sőt általában minden jóakarató embert érdekelnek, aki a társadalomfejlődés helyes irányait akarja.

A búcsúzó pásztorlevélre nekünk csak egyetlen, mélyen átértelt válaszunk lehet. A távozó főpásztor azt kéri tőlünk: „Maradjatok Isten szeretetében.” Hálás és hűséges emlékezésünk válasza ez: Megmaradunk Isten szeretetében.

Legújabb Szentírás kiadás

Oszövetség I-III. kötet. Vászonkötés 1080 Lei

„Oszövetség I-II. kötet. Vászonkötés 360 „

„ rövid jegyzetes zsebkötés, 40 „

**RADIO
MENDE
RÁDIO
BAZILLI-DEAK**

ORADEA
Dr. Aurel Lazar 1.
Tel. 35-36.

Ujabb intézkedések szabályozzák az idegen ellenőrzést

Szégyenlajstromba jegyzik fel mindazok nevét, akik az idegeneket ellenőrző hivatalban kijárással foglalkoznak

Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap december 28-iki számában belügyminiszteri rendelet jelent meg, amely új intézkedéseket tartalmaz az idegeneket ellenőrző hivatal működésére és a tartózkodási engedélyek kiadására vonatkozólag.

A rendőrségi vezérigazgatóság melletti működő idegeneket ellenőrző hivatal a rendőrségi vezérigazgató közvetlen és kizárólagos felügyelete alatt áll.

Idegen állampolgárok tartózkodási engedély iránti kéréseit csak abban az esetben fogadják el és intézik el, ha azokat az érdekeltek személyesen vagy törvényes meghatalmazottjuk útján adják be, vagy pedig postán küldik el az illetékes iktatóhivatalnak.

Más úton beadott kéréseket nem vesznek figyelembe; azoknak az egyéneknek a nevét pedig, akik illetéktelenül nyújtanak be ilyen kérvényeket, egy külön felfektetendő lajstromba jegyzik föl és ezzel a megjegyzéssel fogják a lapokban közölni: „Azok névsora, akik az idegeneket ellenőrző hivatalban kijárással foglalkoznak.”

A követségek által az illető államok honpolgárai érdekében benyújtott kérvényeket azonban figyelembe veszik és elintézik.

A fővárosi rendőrigazgatóság mellett működő idegeneket ellenőrző hivatalon kívül külön iktatóhivatalok fognak működni, a tartózkodási engedélyek iránti kérések átvételére és a sürgős elintézés módjaitainak megtalálása céljából.

A kérvényeket elintézés végett a rendőrségi vezérigazgatónak, a rendőrség és államrendőrség igazgatójának és a fővárosi rendőrprefektusnak terjesztik elő, akik egyedül illetékesek az elintézésre.

A kérések elintézésénél a következő szempontokat veszik figyelembe:

Szakmai alkalmazotknál a munkaügyi minisztérium jóváhagyása szükséges, amennyiben a kérvényező szakmája a munkaügyi minisztérium ellenőrzése alatt áll. Más szakmáknál az illetékes minisztériumok véleményezését kell figyelembe venni. Ha e minisztériumok valamelyike nem véleményezi a kérést kedvezően, akkor azt elutasítják a belügyminisztérium szervei is. Ha pedig a szakmai szempontból il-

letékes minisztériumok kedvezően véleményezik a kérést, a belügyminisztérium szervei még mindig elutasíthatják abban az esetben, ha a közrend és az állambiztonság érdekei ezt megkívánják.

A nem szakmai alkalmazottak esetében a kérvényeket a többi minisztériumok megkérdezése nélkül a belügyminisztérium szervei intézik el a román állam és az illető állam között érvénybenlevő megállapodások figyelembevételével.

Bármely idegen honos, aki érvényes és kelendő láttamozással ellátott útlevelel 30 napnál rövidebb időre jön az országba, újabb harmincnapos meghosszabbítást kaphat annak a helységnek a rendőri vagy közigazgatási hatóságától, ahol tartózkodik. Ezt a 30 napot a határállomás belépési láttamozásának keltjétől számítják.

A kerületi rendőrfelügyelőknek joguk van ezt a 30 napot a nem-bevándorló és árja származású idegen honosok számára újabb egy hónappal meghosszabbítani. Kivételet képeznek azok, akik számára a belügyminisztérium meghatározott időtartamra adott beulazási engedélyt. Ezek engedélyt az említett hatóságok nem hosszabbíthatják meg.

Ezen határidőkön túl az országban tartózkodó idegen honosok tartózkodási engedélyeit csak a rendőrségi vezérigazgató, a fővárosban pedig a bucuresti rendőrprefektus hosszabbíthatja meg.

Ezeket a terminusokat a rendőrségi vezérigazgatóság minden kérést, illetve esetet külön elbírálván engedélyezi, egy évet meg nem haladó időtartamra.

A rendőrségi vezérigazgatóság és a bucuresti rendőrprefektúra hetenként kimutatásokat készítenek a jóváhagyott kérésekről s azokat beteszlik a belügyminisztériumnak.

A megelőző rendeletek által létesített miniszterközi bizottság továbbra is működni fog a belügyi alminiszter elnöksége alatt. E bizottság tagjai a belügyi, munkaügyi, nemzetgazdasági és külügyminisztériumok államtitkárai. Ez a bizottság jóváhagyja a belügyminisztériumnak benyújtott havi kimutatások alapján a kiadott tartózkodási engedélyeket és dönt az ezekre vonatkozó panaszok tárgyában.

Ember küzdj és bizva bizzál!

A világűrben sok milliárd hatalmas és rejtélyes világ kering. Ott valahol egy kicsinyke pont a mi napunk és mellette csak egy hajszálnyira, csak néhány milliárd méterföldre: egy por szem a föld és rajta az ember. Az ember az ő apró, kicsinyes cselszövésével, büszkeségével, haragjával, irigységével, selemes vagy rongyos kontosával, nyomorával, vagy méltóságával rohan, tipor, gázol, gyűlöl, szeret, kacag és sír. Közben nem veszi észre, hogy szervezete pusztul, kopik, míg kínzó fájdalmak nem jelentkezők. Nem tud enni, nem tud aludni, szédülések, gyomor-fájások, lehangoltság, álmatlanság gyötrik.

A világhírű amerikai Gastro D. gyógyszer valóságos áldás az emberiségre, mert a sympatikus idegeken keresztül, magát a betegség okát szünteti meg, gyomor-, bél-, máj-, vese- és epebajok esetében a legkiválóbb eredményeket érte el vele.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 140 lelt utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

Magyarországra utazik Ciano olasz külügy- miniszter (?)

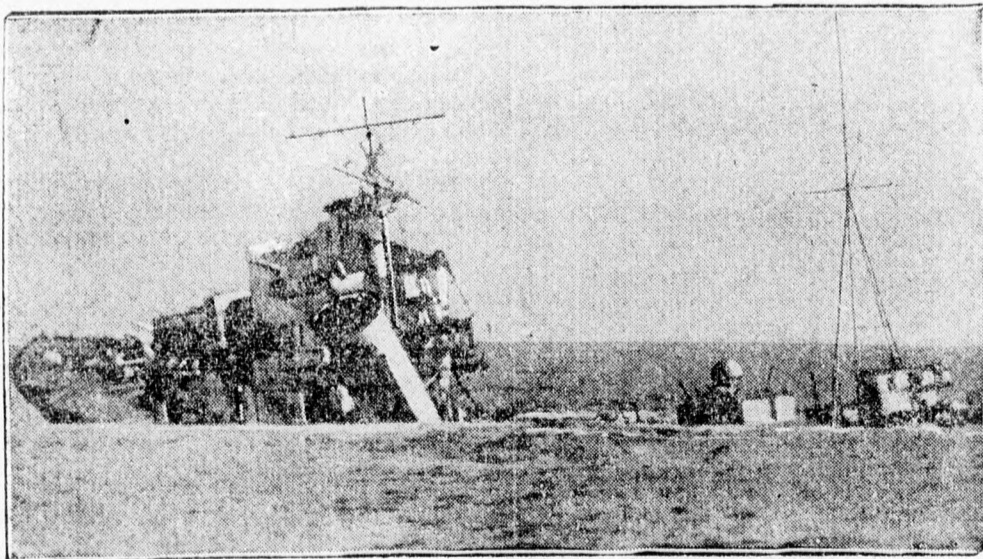
Belgrádból jelentik: A Vreme című belgrádi lap budapesti tudósítójának értesítése szerint Ciano olasz külügyminiszter egy előkelő társaság meghívására Magyarországra utazik, ahol vadászatot vesz részt.

Csáky István gróf rövid pihenő szabadságra utazik

Budapestről jelentik: Lapjelentések szerint gróf Csáky István magyarországi külügyminiszter január első napjaiban elutazik Budapestre és mintegy tíz napot pihenőszabadságon tölt. Csáky István több mint egy éve áll a magyarországi külügyek élén és az azóta lefolyt események olyan megfeszített munkát róttak rá, hogy nem is gondolhatott pihenésre és nyári szabadságát sem vette ki.

Nemzetközi körözőlevelet adtak ki a német acéltröszt elnöke ellen

Zürichből jelentik: A német igazságügyi hatóság nemzetközi körözőlevelet adott ki Fritz Thyssen, a német acéltröszt elnöke és főrésztvevője ellen. A köröző levél szerint Thyssent lopással, sikkasztással, köz- és magánpénzek jogtalan eltulajdonításával, adócsalással és sok millió márka értékű vagyon külföldre csempészésével vádolják. Thyssen a német-orosz megnevezési egyezmény megkötése után hirtelen távozott Németországból és azóta egészen a múlt szeptemberig Zürich mellett lakott. Szerdán véglegesen elutazott Svájcba és hír szerint Portugáliába ment, hogy Dél-Amerikába hajózzék.

Megrendítő pillanatkép a „San Calisto” angol tankhajó elsüllyedéséről

Vasalásnál nincs többé fejfájás és rosszullét, ha Margina Resita

Termelésű Retorta faszénét használ, mivel az mentes minden mérges gáztól és víztől. Valódi, csakis a fenti címkével ellátott faszén. Kapható az egyedüri-sítőnél

„Pădurea” Tyuskay István cégnél Oradea, Barieri u. 14
Telefon 19-15 és minden fűszerkereskedésben. 10 kg-os rendelést már házhoz szállítok. Ugyanitt prima tűzifa legolcsóbb napi árban kapható.

Egy nap óta szünetel a szovjet messzehordó ágyuk tüzelése

A finnek további sikereket jelentenek. — Tévedésből saját embereiket bombázták a szovjet repülők. Tovább tart a lázongás az orosz katonák körében

Helsinki-ből jelentik: A szovjet messzehordó ágyuk, amelyek az utóbbi napokban Viipurit bombázták, 24 óra óta beszüntették a tüzelést. Viipuriban teljes a nyugalom. A hőmérséklet emelkedett és így újabb harcokra számítanak.

A karéliei arcvonalon nem történt jelentékeny esemény. A szovjet csapatok ezen a vidéken teljesen hiábavalóan tüzeltek, mert a finn csapatok kitűnő állásokban húzódnak meg. Az oroszok valószínűleg azt akarják elérni, hogy a finnek is viszonzozzák a tüzelést és lőszerkészletük ezzel kimerüljön.

A szovjet repülők pénteken néhány arcvonal-mögötti finn községet és várost bombáztak. Több ház megromlott.

A finn lapok közölnek egy levelet, melyet egy fogságba került szovjet repülő intézett hozzájuk. Az orosz pilóta ejtőernyőn ereszkedett le, megsebesült és így került fogságba. A levélben háláját fejezi ki azért a bánásmódot, amelyben a finnek részesítették.

Orosz jelentés szerint nem történt nevezetesebb esemény

Moszkvából jelentik: A leningradi katonai körzet vezérkarának jelentése megállapítja, hogy pénteken semmi nevezetesebb esemény nem történt. A szovjet bombázó gépek több helyen eredményes támadást hajtottak végre.

Helsinki-ből jelentik: Az északi arcvonalról érkezett jelentések szerint szovjet repülőgépek tévedésből megtámadtak egy szovjet menetszlopot. Bombákat dobtak le és géppuskatűzet zúdítottak saját katonáikra.

A Salla-i arcvonalról nagy tüzéségi tevékenységet jelentenek. Finn körökben úgy tudják, hogy

a szovjet katonák kötelékeiben a lázongások tovább tartanak. Az arcvonal mögött sok puskalövés hallatszik.

Hírszerint a közeljövőben elindul Finnországba a svédek által adományozott kórházvonat, melynek személyzete 150 ember, köztük husz orvos és ugyanannyi ápoló.

Huszonötezer halottja van eddig az orosz hadseregnek

Helsinki-ből jelentik: Jólértesült finn körök szerint a szovjet eddig a következő veszteségeket szenvedte:

25 ezer halott, ötezer fogoly, 170 harei kocsi és 125 repülőgép.

Helsinki-ből jelentik: A karéliei földszoroson az oroszok támadásait a finnek visszaverték. Sok páncélcsovit összetörték, kettőt zsákmányoltak. A Kelja körüli harcokban az oroszok hatszáz embert veszítettek. A Ladoga-tótól északra Rukkojaervinél az oroszok támadását a finnek visszaverték. Syskijaervinél az oroszok háromszáz halottat hagytak hátra. Kunmonál a finnek megsemmisítették egy negyven löböl álló málház oszlopot.

Az amerikai segélybizottság megbízottja Finnországban

Helsinki-ből jelentik: Finnországban tartózkodik jelenleg a Hoover-segélybizottság megbízottja, aki érintkezésbe lépett a Kajander vezetés alatt álló finn segélybizottsággal. A Hoover-féle segélybizottság eddig 300 ezer dollárt adott Finnországnak.

Hatalmas erőfeszítéseket fejt ki a szovjet a finn ellenállás megtörésére

Stockholmból jelentik: A Finnországból érkező jelentések szerint a szovjet hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy a finn ellenállást megtörje. A beérkezett jelentések szerint a szovjet csapatok mélyen előrenyomultak a Ladoga-tótól északra és Ruokajaervinél elérték a finn erőd-vonalat. A petsamói arcvonalon az oroszok továbbra is visszavonulnak. A karéliei földszoroson az oroszok kilenc hadosztállyal támadtak.

Murmanskba egy nyolcszázfőnyi, leningradi munkásnökből alakult zászlóalj érkezett.

Időjárás

Északi, északnyugati szél, felhősödés, egyes helyeken havasodás, hóvihar, az északi lehűlés gyengül, a nappali hideg tovább tart

Zürichi zárlat

Párizs 10.00, London 17.64, Newyork 445.95, Brüsszel 74.50, Milánó 22.50, Amszterdam 237.25, Berlin 178.50, Szófia 530, Belgrád 10. Bucuresti 330.

Kisebbségi életünk egy éve

Irtta: Arvay Arpád

Ez év decemberében az 1919. december 9-én Párizsban kötött kisebbségi egyezmény húsz éves jubileumát ülhette volna, ha a jelenlegi körülmények között valakinek kedve lett volna, hogy az aláírás évfordulóját megünnepelje. Ennek az egyezménynek a hatálytalanságát és népszerűtlenségét azonban mi sem bizonyítja jobban, minthogy az egész általunk figyelemmel kísért sajtóban egyetlen sor sem figyelmeztetett az évforduló napján arra, hogy már kétévizedes múltat tekinthet vissza ez a jogtörténeti szempontból oly fontos nemzetközi okmány.

Erdekesen egybevágó időszerezéssel csupán annyi történt, hogy Tatarescu miniszterelnök éppen a kisebbségi szerződés megszületésének huszadik évfordulója táján jelölte meg kormányzati munkatervének egyik kiemelkedő pontjaként, hogy úgynevezett „kisebbségi törvénnyel” ohajtja megajándékozni az országban élő nemzeti kisebbségeket. Ebben a törvényben nyerne rendezést minden népkisebbség államjogi helyzete az őket megillető legtöbb polgári jogok és kötelességek pontos körülhatárolásával, vagyis — a miniszterelnök felfogása szerint — a kisebbségi törvény meghatározása majd, mit követelhetnek és mit kell teljesíteniük a népkisebbségeknek Románia területén.

A miniszterelnök bejelentése nem hatott a meglepetések villámszerűségével. Néhány évvel előbb nemcsak a népkisebbségi sorokat mozgatta volna meg a kisebbségi törvény megalkotására való kormányhatározás, hanem bizonyára vihart kavart volna fel többségi oldalon is. A párturalmak idején alig elképzelhető lett volna, hogy politikai felfogásra való tekintet nélkül minden többségi ember egyforma megnyugvással fogadjon akár még a keménykezű Tatarescu részéről is hasonló bejelentést. Az idő azonban valóban létre is hozza a kisebbségi törvényt. A külső és belső helyzet egyaránt indokoltá teszi, hogy a kisebbségi életben olyan gyors fejlődés, sőt mondhatnánk, kifejlődés álljon be, amely határozottan és tűzálló formában rendezze az eddig elhanyagolt kérdéseket.

Ez a kifejlődési folyamat már 1938. augusztus 4-én megindult, amikor a Călinescu-kormány minisztertanácsi naplóval hozott határozatot a nemzetkisebbségek bizonyos jogainak elismeréséről. A kisebbségi kérdés ilyen elintézése természetesen nem felelt meg a célnak és nem jelenthette a végleges, teljes rendezés formáját. A múlttal szemben inkább merész kezdeményezésnek és tapogatózásnak mondható néhány Călinescu Armand részéről, aki ezzel a minisztertanácsi naplóval valóban lerakta az első köveket a kisebbségi jogélet simáiban járható országútjára. Ennek folytán alkalmas volt arra is, hogy a nemzetkisebbségek és a kormányzat között ismét létrejövön a politikai kapcsolat, mely a pártok feloszlása óta akkor már fél év óta szünetelt.

Az 1938. augusztus 4-iki minisztertanácsi napló nem a kisebbségek által élvezhető jogmenyiség, vagy a jogélvezet gyakorlati körülményeinek meghatározója volt, hanem csak kormányzati irányelvként megismételte és kijelölte a párizsi kisebbségi egyezmény egyes rendelkezéseit. Ennek a kormányhatározásnak a nyomán mégis tovább fejlődhetett az ország és népkisebbségei közti függőségi viszony és bizonyos megvalósítások is következtek. Fontosabb volt azonban még ennél is az a lélektani hatás, melyet a minisztertanácsi napló a többségi nép körében keltett. Egyszerre határozottan a napi kérdések előterébe tolt a kisebbségi kérdést és hozzá szoktatta a többségi elemet ahhoz, hogy elsőrangú államérdekből ezzel a kérdéssel is foglalkozni kell.

Igy azután a további fejlődés igazán természetesen a kormányzat felé fordult. Ennek tulajdonítható, hogy éppen többségi oldalon keltett kellemes és kedvező benyomást, ha a kormány a kisebbségekkel való összhang ügyét valamelyes intézkedésével előbbre tudta vinni. A közhangulat például szívesen és örömmel fogadta a kormány és a magyar, valamint német népkisebbség ez év januári majdnem azonos tartalmú megegyezését, amelynek értelmében ez a két legnagyobb nemzetkisebbség magáévá tette az egypártrendszer gon-

dolatát és az új alkotmány ritmusában készült belpolitikai állapotokba cselekvőleg belehelyezkedett.

A gróf Bethlen György, gróf Bánffy Miklós és dr. Szász Pál által aláírt január 17-iki egyezmény ellen talán éppen a mi kisebbségi sorainkból szállt fel erőteljesebb füstöléssel az elégedetlenség azok részéről, akik úgy vélték, hogy ami a kormány számára jóérzéssel elkönnyelhető nyereség, az a kisebbségek számára csak veszteség lehet. Az élet további fejlődése azonban nem igazolta teljességükben ezeket az aggályokat. A kormánnyal kötött megállapodás nem egy jó eredményt is szült és fő érdemül tudható be, hogy a politikai pártok uralmának zűrzavarái és bizonytalansággal teljes veszélyei után bizonyos nyugalmi helyzetet teremtett a romániai magyarság számára éppen a legválságosabb és idegizgalommal legjobban telített időkben. Ez a viszonylagos nyugalmi helyzet lehetőségessé tette számunkra, hogy belső megerősödésünk kérdéseivel is foglalkozzunk és minden várható rossz és jó eseményre lelkiileg előkészülhessünk. Természetesen le kell szögeznünk azt is, hogy sem az 1938. augusztusi minisztertanácsi napló, sem a január 17-iki frontegyezmény nem oldotta meg véglegesen minden kérdésünket, amit éppen a jelenlegi Tatarescu-kormánynak az az elhatározása igazol, hogy külön kisebbségi törvényben intézményesen és részleteiben is meg akarja határozni a kisebbségi jogtörvényt és jogszolgáltatást.

A kormánnyal létrejött együttműködés gyümölcseinek kell tekintenünk első vonalban az elemi iskolai oktatás újjászervezéséről, az állampolgársági névjegyzékbe való utolagos felvételről, a felekezeti tanítók és iskolák segélyezéséről, a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület elismeréséről szóló törvényrendeleteket, melyek régi és fájó sebeket gyógyítottak. Bizonyos azonban, hogy abban a megállapodásban, mely január 17-én hosszas előzetes tárgyalások után Călinescu akkori miniszterelnök és a magyarság vezetői közt létrejött, sokkal több ígéret és kötelezettség szerepelt. Ezeknek a megvalósítását a magyarság vezetői sohasem szüneteltek meg szorgalmazni, sőt éppen az utóbbi hetekben gyakorlati követeléseink kiküzdése terén az eddiginél is szembetűnőbb mozgalmasságot mutatott parlamenti csoportunk. Magyar szenátoraink, képviselőink és püspökeink sorozatos tárgyalásai a kormány tagjaival a romániai magyar népesoport vezetőinek azt az elhatározását mutatja, hogy most már nyomatékosabban ragaszkodnak a januári egyezmény ígéreteinek az azóta beállott fejlődés tekintetbevételével való teljesítéséhez.

* Kisdedek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbelhurutjánál reggel felkeléskor gyakran már egy negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet is kívánó eredménnyel adhatunk. Kérdezze meg orvosát.

Ennél a munkájuknál jogosan hivatkozhatnak arra, hogy a romániai magyarság becsületesen állt a megállapodás mellett. Jelenlegi vezetőink magatartása oly cselekvőkészséget igazol, amilyenre a múltban nem volt példa. A mai vezetők igyekezik lefontani minden gátlást, ami az államéletbe való teljes és szerves bekapcsolódás folyamatát akadályozhatná. Kétségkívül azért teszik ezt, mert lojális magatartásuk miatt cserében hasonló támogatást remélnek a kormányzat részéről is. A frontegyezmény, melyet kisebbségi vezetőink felöltöttek, az állami közösségbe való beilleszkedni akarást jelent, de jelenti egyúttal azt is, hogy jogszolgáltatás terén sem szabad különbséget tenni többségi és kisebbségi között.

II. Károly király az új alkotmány alapján összeült törvényhozó testület június 7-iki ünnepélyes megnyitóján trónbeszédében többek között a következőket mondotta:

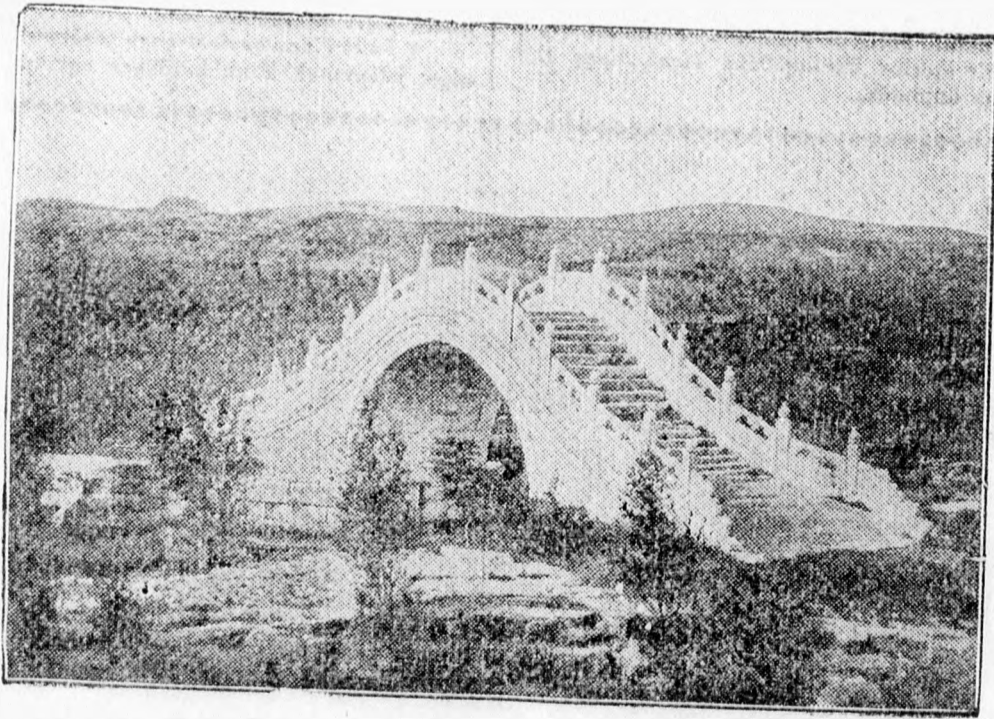
— Kormányom különös gondot fordít a népkisebbségek kérdéseire. Biztosítja az országban élő kisebbségek kulturális jogait és szellemi fejlődésük érdekeit őszinte tiszteletben tartásával.

Ez a legfelsőbb kijelentés ígéret és biztosíték is egyszerre. Megállapítása a kormány folytatott politikájának és iránymegszabása a jövő fejlődésének. Kisebbségi vezetőink a kormánnyal folytatott tárgyalásai alkalmával jogosan hivatkozhatnak a legfelsőbb hely ohajára, amely a kisebbségek helyzetének méltányos rendezését kívánja. Akik tehát a kisebbségi legtöbb jogok értelmében emelik fel szavukat és azért kiábrándulnak, hogy kisebbségi és többségi elem számára félreérthetetlenül tisztázzák, mi illeti meg az ittélő kisebbségeket, mind azok ennek az országnak legjobb érdekei szerint cselekednek.

Hivatásos kisebbségi népvezető és kisebbségi sajtó számára vitathatatlan tényként kell odaállítani, hogy a kisebbségi élet terén olyan félreismerhetetlen fejlődés van folyamatban, amely a régi, helybenjáró állapotot, rugalmasabb, haladó irányúvá váltja fel. Ennek az új fejlődési irányúnak kétségkívül a kisebbségi törvény lesz a próbaköve. A törvény megalkotásának módja, a rideg betűi közé viendő szellem és paragrafusokba szedett szabályainak a napi életben való érvényesülése vagy háttérbeszorulása márkázza majd a kisebbségi élet újabb korszakát.

A romániai magyarságnak ebben az időszakban tanúsítandó felfogását Bánffy Miklós nem régen így fejezte ki cenzúráképpen:

— „Ez az a terület (a kisebbségi törvény, szerk.), ahol most a legfontosabb munka fog megindulni. Én remélem, hogy az ígéretnek nemcsak szavak maradnak, hanem törvényesen viszik azokat keresztül, hanem az életben és annak minden fokozatában is, mert ez az, ami nélkül minden törvény és rendelet csupán papíros marad.”

Osrégi, gyönyörű porcellán hid Peking közelében

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Felföldön: Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lel.
Árnyalványok: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postafutarképzési csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk
vissza.

Új esztendőben új híveket várunk!

1940-ben lapunk kilencedik évfolyamába lép. Nyolc küzdelmes év gazdag története áll már a háta mögött. Annál is értékesebb ez a nyolc év, mert válságos, nehéz időt jelentett minden vállalkozás számára és kétszeresen nehéz időt jelentett egy erdélyi keresztény magyar napilap megindítására és meggyökerezésére.

Nyolc év küzdelmei, az általános közömbösség leküzdése, erős erdélyi keresztény magyar közvélemény kialakítása és fenntartása: mindez most már az elért eredmények közé tartozik.

Azonban lapunk nem állhat meg ezen a ponton. A keresztény magyar gondolatnak egyre nagyobb teret kell hódítani Erdély közvéleményében és vezető helyre kell felküzdenie magát. Az általános helyzet is ebbe az irányba mutat. A keresztény kurzusok méreteit, intenzitását és tartósságát jóval felülmúló keresztény gondolat jegyében történő általános megújulás jeleit figyelhetjük meg. A természetfölötti világtól eltávolodott múlt század szomorú katasztrófáiban bizonyította be a tisztán laikus eszünk, irányok elégtelenségét.

Nagyon szegény, szellemi értékekben és gondolatokban szegény kornak vagyunk a gyermekei. Az anyagi megfoghatóságra szoktatott modern ember is rácsúszott erre. Nem kell erőltetnünk a mi jelenségünk ilyen magyarázatát. Mi is tapasztalhatjuk, hogy eddig vadul istentelen, keresztényellenes irányok is hangot változtattak. Széltében-hosszában hangoznak már az erkölcsi és vallási világ jelszavai. Nincs már gúnyolódás, többé-kevésbé rejtett áskálódás. A vízbefuló kétségbeesett kaphodása ez, amikor minden mentő kéz jól jön.

Mi elfeledjük a múltat a jövőért. De a keresztény magyar gondolat képviselőjeként tudatában vagyunk hivatásunknak: nekünk kell elsősorban és alapvetően képviselnünk itt az új idők új szellemét. Nem engedhetjük, hogy alkalmi megterők a maguk hozzászólásával meghurcolják tuskón-bokron át. A mi lapunk az új világrendező gondolat jegyében született meg, ez a létalapja és ez az átütő ereje. Ennek a gondolatnak a szolgálata tehát elsőrendű hivatása.

Nem céltalan útvesztőkre hívjuk tehát azokat, akik támogatóink, munkatársaink akarnak lenni. A mi útunk határozott és biztos. Az erdélyi keresztény magyar gondolat útja. Jöjjenek tehát mindnyájan, csatlakozzanak hozzánk azok, akik ezt az utat vallják. Jöjjenek, hogy felvonulásunk a keresztény magyar gondolat győzelmé legyen Erdélyben.

MAGYAR LAPOK.

HÁZASSÁG. Tóth Lia és dr. Fülöp István, a budapesti Lorántffy Zsuzsanna-szanatórium orvosa, Fülöp István, nagyváradai étterem- és szálloda-tulajdonos fia, mai napon Budapesten házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Lapunk legközelebbi száma a hétfőre eső új esztendői ünnep után kedden, a rendes időben jelenik meg.

EVET ZÁRÓ ISTENTISZTELET A NAGYVÁRADI PREMONTREI TEMPLOMBAN. December 31-én, vasárnap az istentisztelet rendje délelőtt 7, 8, 9 és fél 11-kor szentmisék; kilenc órakor az ünnepélyes conventi mise. Este félhétkor szentbeszéd s utána ünnepélyes szenténekekkel háláadó istentisztelet.

Nagyon fontos!

ASPIRIN

csak tablettákban

Utasson vissza minden port, mert ASPIRIN csak tablettákban kapható! És minden ASPIRINtablettán látható a "Bayer" keresztl!

HÁZASSÁG. Dusesdi Középpesy Erzsébet, Nagyvárad és dr. Tassy Ferenc, Debrecen, házasságot kötöttek.

NYUGDÍJASOK, HADIÖZVEGYEK, PADIÁRVÁK ÉS HADIROKKANTAK FIGYELMÉBE! A "Soldara" országos köznyugdíjasok egyesülete bucuresti központjának közbenjöttére, az állambiztonsági hivatal vezérigazgatója a 85.126-1939. szám alatti körrendeletével az 5669 leien aluli nyugdíjakat az idén is mentesíti a 40 leies kérvénybőlyeg alól, az életbenlélet igazoló bizonyítvány kérelmezésénél. Ez vonatkozik a hadiözvegyek és árvákra, valamint a hadirokkantakra is.

HALÁLOZÁS. Barabás Vilma 81 éves korában szombaton meghalt. Temetése ma vasárnap déliben negyed 1 órakor lesz az olasz-temetőben a Halier kápolnában. Az elhunytban Barabás Erő városi könyvtáros nagynéjét gyászolja.

Megszöktek a felcsiki üzletfosztogató betörők. Csikszereada. Saját tud. Jelentettük, hogy ismeretlen tettesek feltörték László Martonne mádfalvi lakos üzletét és hétezer lej készpénzt és nagyértékű árukat raboltak el. Azt is megírtuk, hogy ugyanakkor betörést kíséreltek meg Lázár József csikrákosi lakos üzletébe is. A csendőrség megállapította, hogy a betörést, illetve a kísérletet Romanciu Varga és Cipirovszky László beeszarábiai kőborcigányok követték el, akiket azonban elfogni nem lehetett, mert még idejében kerekelt oldottak. Országos körözést rendeltek el ellenük.

FŐURI ESKÜVŐ NAGYVÁRADON. Szombaton déli főuri esküvő színhelye volt a nagyváradai Gerliczy palota, melynek elegáns szalonjában esküdtök örök hűséget egymásnak báró Gerliczy Mária és gróf Kendeffy Miklós, az erdélyi főuri társaság kedves tagja. Az egyházi szertartást dr. Schriffert Béla apátkanonok, püspöki helynök végezte. A fiatalok esküvője alkalmából úgy a báró Gerliczy, mint a gróf Kendeffy családok elhalmozták szerencse kívánatokkal.

* Akinek bélműködése állandóan rossz, az a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával — reggelenként egygymorra egy pohárral bevéve — csakhamar rendszeres bélürülést, jó gyomorműködést és kielégítő anyagcserét érhet el. Kérdezze meg orvosát.

Jólsikerült karácsonyi ünnepséget rendeztek a máramarosszigeti Mária Kongreganisták. Saját tud. Karácsony második és harmadik napján a máramarosszigeti Mária Kongregáció jólsikerült karácsonyi ünnepséget rendezett a zárda dísztermében. A műsor minden pontja kifogástalan művészi színvonalu volt.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszer-tárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlăduța No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regiei Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Telefon 16-07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Hétlőn a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.

Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piața Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

Szent István, Str. General Jolban.

Aranysas, Piața Unirii No. 6. Telefon 26-74.

Feljegyzések

XII. Pius pápa első apostoli körleveléből már közöltünk ezen a helyen néhány fejezetet. Most a család jogaival foglalkozó fejezetet közöljük.

„Szomorú fájdalommal, de világosan látjuk azokat a veszélyeket és kétségeket, amelyek a család saját jogainak félreismeréséből, megkisebbitéséből és fokozatos megszüntetéséből származnak erre és a következő nemzedékekre. Ezért apostoli hivatásunkból kifolyólag súlyos kötelességünknek tartjuk, hogy ezeket a jogokat lelkiismeretesen és szilárdan megvédjük; korunknak szorongattatásait — akár külsők, akár belsők, akár anyagiak, akár lelkiek —, a sokféle tévelyt számtalan következményeivel együtt senki sem kószolja meg keserűbben, mint a család. Valóban bátorságra és az egyszerűségben is csodálatos, tiszteletreméltó hősiességre van ma gyakran szükség, hogy elviselje az élet keménységét, a mindennapi gondok súlyát, a nőrelvő szükségét és a nélkülözéseket soha azelőtt nem tapasztalt mértékben és ezeknek gyakran nem látjuk sem az okát, sem pedig a valódi szükségét. Aki a lelkek gondját viseli, aki belelát a szívekbe, az ismeri csak az anyák elrejtett könnyeit, az apák lemondó fájdalmát, a rengeteg keserűséget — amelyről semmiféle statisztika nem beszél, mert nem beszélhet —, szomorú tekintettel látják a napról-napra növekvő szenvedések tömegét; jól ismerik a gonosz emberek sötét terveit, akik arra törekednek, hogy a kemény helyzettel visszaélve mindent össze-zavarjanak, felforgassanak és a zavarban alkalma talájanak kitűzött istentelen szándékaik végrehajtására.

Ki az az okos és jóindulatú ember, aki ilyen súlyos körülmények között az államnak megtagadná a megszokottnál tágabb jogkört, amely e körülményeknek megfelel és amellyel a nép szükségleteinek segítségére sietne? De viszont az Istentől adott értelem megköveteli, hogy az erkölcsi rendben lelkiismeretesen megfontoljuk a közös szempontjából, mit szabad, mit nem szabad, mit követel a szükségszerűség az időkől kívánt követelmények felállításában.”

A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK A FÖLDRENGÉSSÚJTOTTA VIDÉKEN. Istanbulból jelentik: Izmet Inonu török köztársasági elnök több miniszter kíséretében repülőgépen a földrengéssújtotta vidékekre érkezett.

ELJEGYZÉS. Balajthy Adrienne (Nagybánya) és Szappanyos József vegyész-mérnök (Nagyvárad) jegyesek (Minden külön értesítés helyett.)

A máramarosszigeti Római Katolikus Népszövetség hatvannégy szegény gyermeket ruházott fel. Máramarossziget. Saját tud. A karácsonyi ünnepek alkalmával, mint minden évben, úgy most is a máramarosszigeti Római Katolikus Népszövetség hatvannégy szegénysorsú iskolás gyermeknek adott meleg ruhát és cipőt. A kiosztás alkalmával, ami a Katolikus Kőrben folyt le, közvetlen kedves ünnepség volt, melyen a gyermekek karácsonyi énekeket és verseket adtak elő. Pilcz Ede prépost-kanonok szívhezszóló beszédet intézett a gyermekekhez, melyben kihangsúlyozta, hogy a buzgó négyzeti tagok milyen önfeláldozó munkát fejtettek ki. A kiosztás után a Katolikus Leányklub játékokat és könyveket osztott ki a gyermekek között, míg a Szent Ferenc III-ik rendjének és nőgyietnek tagjai megvendégelték a már boldogságtól sugárzó arcu gyermekeket.

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szónok előadása a Szűzanya hálaadó énekéről. Kiváló predikációanyag.
Ára 137 lei és portó.

A vársánci korcsolyapálya felügyelősége közli a korcsolyázók közönséggel, hogy a vársáncban kitűnő jég áll a korcsolyázók rendelkezésére. Vasárnap délután katonazenekar gondoskodik a korcsolyázók szórakoztatásáról.

A HOLLAND GAZDASÁGI MINISZTER BRÜSSZELBEN. Hágából jelentik: A holland távirati iroda közli, hogy a holland gazdasági miniszter Brüsszelben meglátogatta a belga gazdasági ügyi minisztert. A holland miniszter még pénteken este visszatért Hágába.

Ékszeroltvány álgrofnőt lepleztek le Szatmáron. Szatmár. Saját tud. Nemrégiben feltűnően elegáns, perzsaabundás és felékszerezett hölgy bérelt szobát az egyik szatmári szállodában. A nő, mint dr. Petrus Emilia grófnő írta be magát a vendégkönyvbe, költséges életmódot folytatott, minden este színházba járt, kártyázott, pezsgős vacsorákat rendezett és bőkezű borravalókat adott. Közben sorra látogatta a szatmári ékszerüzleteket, ahol részint vásárolni, részint eladni akart. Utólag aztán minden üzletből eltűnt egy-egy értékes ékszer. A rendőrség gyanút fogott, előállította dr. Petrus Emilia „grófnőt” akiről kiderült, hogy Kun Mária temesvári színhámszínésze és hírhedt ékszeroltványjával azonos Kun Mária legutóbb Kolozsváron járt, ahol a Réisz-féle ékszerüzletet károsította meg. Miután országsszerte köröztek, a szatmári rendőrség Kun Mariát átadja a kolozsvári hatóságoknak.

Keresztelő a börtönben. Csikszentimre. Saját tud. Strotia Mária görögkeleti vallású ókirályságbeli asszony az itteni fogházban tölti ki lopás miatt kapott hathónapi büntetését. Közben a fogházban egészségese leánygyermeknek adott életet. A kis leánykának a napokban volt a keresztelése. A keresztanyaságot az állami elemi iskola egyik országos-egysége vállalta el. Az országos leányok vásárolták meg a csecsemő kelengyéit, gondoskodtak a gyermek és az édesanya ételméréséről. A keresztelési szertartást a fogházban Borcan Ioan görögkeleti lelkész vezette. Az országosok nevében Hamza Jolanda I. osztályos tanuló tartotta keresztvíz alá a Didina Eugenia névre keresztelt újszülöttet. Az országosok megvendégelték az édesanyát. Borcan lelkész beszédet mondott, melyet sorra halgatott végig az édesanya. A keresztelési szertartáson jelen volt Cardei törvényszéki elnök, Mircea Klein főügyész, Titu Carsteanu rendőrfőnök és több meghívott vendég, akik 484 leit adtak össze a gyermek ellátására. Az adakozóknak Anghelescu fogházigazgató mondott köszönetet.

Halálosvégű szerencsétlenség történt a máramaroszi rendőrségen. Saját tud. Halálosvégű szerencsétlenség történt a máramaroszi rendőrségen. A fegyver átvétel után egy revolver véletlenül elszűlt és a kiróppentő golyó Rico Iános rendőrt megsebevelte. A szerencsétlenül járt rendőrt azonnal a kórházba szállították, ahol harmadnapra behalt sérüléseibe.

Az NSE szilveszter-estje a legjobb mulatságnak és legkitűnőbb szórakozásnak ígérkezik. A szilveszteri mulatságot az NSE helyiségeiben a Katolikus Körben tartják meg és a rendezőség nagy körültekintéssel gondoskodik arról, hogy mindenki kitűnően érezze magát. Elsőrangú zenekar, táncszámok, madárcsorsolás, szivtánc és más meglepetések fogják emelni a hangulatot és a jókedvet. Külön meghívókat nem bocsátanak ki a szilveszter estén mindenkit szívesen lát a rendezőség.

DIANA

megkedvelje a náthát és a megfázást.

Temetések. Kudar Jenő a városi villamosmű szerelője 41 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Barabás Vilma 81 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután fél 1 órakor lesz a Haller-kápolnából. — Retech Lajos 44 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Özy Kemerké Józsefné 70 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken volt. — Motoc Anna 18 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken volt. — Rosca Erzsébet 46 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése december 31-én délután 3 órakor lesz a Bulikovsky-kápolnából.

JANUÁR 31-IG BE KELL ADNIOK A GAZDÁKNAK A TERMÉSNYILATKOZATOKAT. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter a termésméről szóló nyilatkozatok beadására 1940 január 31-ig halasztást adott a gazdáknak.

A BALKÁNSZÖVETSÉG ÉRTEKEZLETE. Belgrádból jelentik: A balkánszövetség értekezlete január végén, vagy február elején lesz Belgrádban.

Száz csomag dohányt loptak el egy madéfalvi vendéglőstől. Csikszentimre. Saját tud. Rieger István madéfalvi vendéglős jelentette a csendőrségnek, hogy néhány pillanat alatt, míg a másik helyiségben volt dolga, ellopták száz csomag dohányt. A gyanú Furcă Simion vasutasra terelődött, akinél házkutatás során meg is találtak 67 csomag dohányt. Furcă ellen az eljárás megindult.

Motorosítják Bucurestiben a gyászkocsikat. Bucurestiből jelentik: Dombrovsky tábornok, bucuresti főpolgármester pénteken megbeszélése hívta össze a fővárosi temetkezési intézetek tulajdonosait a tudomására hozta, hogy a halottszállító kocsikat és a kiegészítő kocsikat is gépesíteni kell, mivel a gyászmenetek lassú vonulással akadályozzák a főváros forgalmát. A temetkezési vállalatok idői kértek a szűkeges átalakítások megtételére.

GRAZIANI VEZÉRTÁBORNAGY MUSSOLINI-NÉL. Rómából jelentik: Mussolini pénteken fogadta Graziani vezértábornagyot, az olasz haderő vezérkari főnökét és megbeszélést folytatott vele.

Három üzletet fosztottak ki egy éjszaka Szatmáron. Saját tudósítónktól. Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek a pincén keresztül behatoltak Filip János városi bérpalotában lévő fűszerüzletébe. A tettesek gyertyavilág mellett feltörték a kasszát, abból 2000 lei aprópénzt vettek ki, majd nagymennyiségű árut is vettek magukhoz. Ezután egy fejszével feltörték az üzlet deszkafalát, amely Gerendás Jenő üvegüzletébe vezetett. Gerendásnéknál a Wertheim szekrényt próbálták kinyitni, de miután ez nem sikerült, itt is a kasszát díszmálták meg és 500 leit vittek el belőle. A betörők Gerendásról a szomszédos Bárdos-féle festéküzletbe hatoltak be, ahol mindössze 100 leit találtak. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek egyenlőre alapja a bűnjelként ott felejtett fejeze.

Ruhakülönlegességek**NEUMANN M.****SÁMSON****Nagyvárad,**Piața Regina Maria 2.
TELEFON: 15-55

Istentiszteletek rendje az unitárius imaházban. Vasárnap, december 31-én délelőtt 10 órai kezdettel istentisztelet. Predikál: Albert Gyula. — Vasárnap délután fél 6 órakor jesztendei istentisztelet. — Újév első napján délelőtt 10 órakor és délután 5 órai kezdettel istentisztelet.

A szatmári vonaton kifosztották egy városi kereskedő feleségét. Szatmár. Saját tud. Sternberg Izsák nagyváradai kereskedő megjelent a szatmári rendőrségen és elmondotta, hogy ismeretlen tettes a vonaton kifosztotta feleségét. — Sternbergné Kolozsvárról utazott Szatmárra és egy akatáskában 25.000 leit, valamint egy aranyórát hozott magával. Az asszony Várad és Szatmár között elszunnyadt és mikor felébredt, döbbenet látta, hogy táskáját ellopták. A szatmári rendőrség erélyes nyomozást vezetett be.

Terményárak. Nagyvárad. Saját tud. A tegnapi terménypiac forgalma közepesnek mondható. A kereslet nem volt túl nagy, mint az elmúlt hetekben és a felhozott mennyiség teljesen elegendőnek bizonyult. Az árak a következőképpen alakultak ki: a buza ára 500 lei körül mozog, árpa 485–490 lei, tengeri 365–375 lei, rozs 400 lei, zab 510–520 lei mázsánként. A szövetkezetek nagyon ráfeküdtek a zabvásárlásra. Ennek tulajdonítható, hogy a zab ára elég magas. Buza vásárlásánál tudunk néhány vételt 480 leiért, de kevés tételt 510 leiért is adtak. A takarmányárak a következők voltak: széna 160 lei, lucerna 180–190 lei, hereszéna 210 lei, szalma 50–60 lei mázsánként.

* Sok gyomorhajos ember nagy megkönnyebülést ér el, ha félórával étkezés előtt egy-két evőkanálnyi természetes „**Forenc József**” keserűvizet vesz be. Kérdezze meg orvosát.

Nehéz szívvél

írjuk le ezeket a segélykérő sorokat; nehéz szívvél, hiszen érezzük mi is, hogy túlsúlyos igénybe vesszük olvasóink áldozatkészségét. És mégis kénytelenek vagyunk megtenni, mert végtelen a sora a hozzánk forduló szegényeknek, eegélyreszorultaknak. Most Seres Julianna, középkorú nő kopogtatott be hozzánk. Munka nélkül van és 83 éves édesanyja a legnagyobb nyomorúságban fekszik, súlyos beteg. Ennek a szegény, beteg öregasszonynak kér bármilyen csekély segítséget, hogy orvososágot vehessen neki, a beteg testét fedő rongyokat valami melegebb takaróval pótolhassa. A maga számára munkát kér: olyat, amit otthon elvégezhet, mert súlyos beteg édesanyját nem hagyhatja egyedül. Szívesen vállalna otthon kézimunkát: akár szines, akár fehér hímzést. Címe: Seres Julianna, Str. Bălcescu (Rét-u.) 19. Adományokat kiadóhivatalunk is készséggel továbbít.

ÚJÉVI TÁVIRATLAPOKAT HOZNAK FORGALOMBA. Bucurestiből jelentik: A posta vezérigazgatósága közli, hogy az újév alkalmából új újévi üdvözlő táviratlapokat hozott forgalomba. Egy ilyen táviratlap ára 13 lei. Ezenkívül megállapított szövegű üdvözlő táviratokat is továbbít a posta alacsony áron. Ezeknek a táviratoknak díjszabása a választott szöveg szerint nyolc, tíz, tizenkét és tizenöt lei.

Az elagott iparosok karácsonya. Kedves és meleg karácsonyi ünnepséget rendezett a nagyváradai iparosok és munkakamara menházában levő aggok otthonában. Karácsony előtti az építő, vas, fém és a faipari céhek vezetői gyűlést indítottak az elagott iparosok számára. Az ajándékokat a menház könyvtárszobájában felállított karácsonyfa alatt helyezték el. Az ünnepségen megjelent Marta Joachim, a munkakamara elnöke is, aki ünnepi beszédében az emberbaráti szeretet és a krisztusi eszme fenköltéséről beszélt. Az összegyűlt aggok nevében Moti János 83 éves iparos válaszolt és mondott hálás köszönetet. A fiatal iparosok nevében Macsicska Mihály és Boldizsár Imre köszöntötték az öregeket és biztosították őket a fiatalok további támogatásáról.

SPORTHIREK

Budapest—Bécs 1:1. Budapestről jelentik: A Bécs—Prága—Budapest városközi jégkorong torna harmadik napján Budapest—Bécs 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött. Részidők 0:0, 1:0, 0:1.

Városközi válogatott jégkorong tornát készít elő a szövetség. A tornán Bucuresti, Csikszentimre, Cernauti, Kolozsvár, Marosvásárhely és Iasi jégkorongválogatottjai vesznek részt. A körmérkőzést a „Vantu-sarieg”-ért játézzák le. A serleget Vantu belügyi alminiszter adományozza. A kupamérkőzések szabályzata a napokban jelenik meg.

Nagy jégkarnevál a premontrei jégpályán. A nagyváradai korcsolyázók óhajára vasárnap, 31-én este 7 órai kezdettel nagy jégkarnevált rendeznek a premontrei jégpályán. Jelmezes felvonulás, korcsolya bemutató, tombola és kitűnő hűfő a karnevál elkerét biztosítja. Mindenkit szeretettel meghív a rendezőség.

A katolikus tudás fegyvertára, magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vászonkötésben, pehelykönnyű papíron nyomva. Ára 2850 lei és portó. A „B” kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbőr-kötésben, finom, pehelykönnyű papíron, számos műmelléklettel. Ára 5400 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

Emlékezés Andrásy Istvánra

Ötven esztendővel ezelőtt halt meg az erdélyi egyházmegye egyik, jótékonyágáról ismert s a nevelés-tudomány terén is nagy érdemeket szerzett főpapja

Irta: Biró Lajos

Udvarhely vármegye az idők folyamán sok jeles papot adott az egyháznak. Ezek között is egyike a legkiválóbbaknak Andrásy István székes-egyházi kanonok, gyermeknőstori e. apát, aki a vadregényes fekvésű Lövete községben 1802. november 25-én született és Gyulafehérvárt 1890 január 5-én halt meg. Pappászenteltetése után 1827-ben marosvásárhelyi káplán volt; 1828-ban Bécében a felsőbb papnevelő intézetben tanult s onnan előbbi helyére tért vissza káplánnak és tanárnak. Négy év múlva, az 1832. évben, gyulafehérvári hittanár, a papnevelő intézet aligazgatója és tanulmányi felügyelője lett. Az 1836. évben mentesítési elnöki kitiüntetésben részesült s 1840-ben az erdélyi és lelkipásztorságtan tanárává nevezte ki főpásztora. Az 1848. és 1849. években Budán és Bécében a csillagászati tudományokat tanulmányozta s székhelyére visszatérván, 1850-ben a Batthyaneum igazgatója lett a érdemei elismerésül kanonoki és apáti méltóságra emelkedett. Nyolcvannégy éves korában fejezte be érdemeiben gazdag pályáját.

Sokoldalú tudása, gazdag tapasztalata mellett is anyagi természetű, szerény, egyszerű ember volt. Isten szeretete és a szegények segítése volt a főjellemvonása. Szülőfalujának s vármegyéjének szegény templomait bőkezűen segélyezte. A papnövendékeket újkörű és más jeles ünnepek alkalmával új, ropogós bankokkal lepte meg. A papnevelő intézet céljára nagy alapítványt tett. Házi szegényeit a nagy ünnepek előtt személyesen kereste fel és ömaga vitte el nekik szeretetadományait. Méltán írta róla Pál István, nekrológiója: „Az erdélyi egyházmegye sohasem szűnik meg róla beszélni, felveszi történeti alakjai közé és tisztelettel fogja nevét emlegetni, mert az ő hosszú élete nagy áldásoknak lett forrása.”

Valóban halála után ötven évvel is tisztelettel, hálával, kegyelettel és elismeréssel kell említenünk nevét nemcsak példátadó jótékonyágáért, hanem a nevelés-tudomány terén szerzett elévülhetetlen érdemeiért is.

Nevelés-tudományi munkái

A tudományok iránt nemcsak melegen érdeklődött, hanem annak vívmányait megismerve és eredményeit leszüre, hasznos oktató és nevelő könyveket adott a papság, tanítóság és az ifjúság kezébe.

Ilyen értékes munkája volt az, amelyet „Keresztény tudomány” címmel 1845-ben Kolozsvárt adott ki a királyi lyceum betűivel. A Kovács Miklós püspöknek ajánlott, 184 oldalra terjedő könyvben a hit- és erkölestudományt foglalta „népszerű oktatásokba” a katolikus tanítók és tanulók használatára. Könyve megírásánál a népoktatás nagy jelentősége lebegett szeme előtt s ezért az anyagnak feldolgozásában nemcsak a legnagyobb világosságra törekedett, hanem azt kérdésekre és feleletekre osztva s így a növendékeket állandóan foglalkoztatva egyik úttörője lett a napjainkban is divatozó aktiv-iskolának.

Könyvének célja, szerkezete és módszere

Könyvének célját az Előszóban így foglalta össze:

A népoktatásnak egyik főemeltje a népoktatás és pedig a keresztényi népoktatás. Már e munkának készítésében épp azon cél állott előtt, hogy az összes keresztény tudományokból azt, ami a keresztényi népoktatásra szükséges, több egyszerűséggel, világgal és összefüggéssel adjam elő, mint azt eddigi ilyenmű kézikönyveink tévők s ekként oly vezérkönyvet nyújtsak a tanítók és tanulók kezébe, melynek kellő használatával az üdvösség és boldogság tudománya a nép életére mélyebben gyökerezék és óhajtott gyümölcsüket teremik.

A munka szerkezetére és használati módjára a következő tájékoztatást adja:

Az egész munka két főrésze válik; az I-ső főképp a Hit-, a II-ik az Erkölestudományt foglalja magában. A Hittudomány Cikkre, az Erkölestudomány Leckékre oszlik; a Cikkre és Leckék ismét kérdésekre és feleletekre olvadnak fel. Mivel a tanítás csak úgy célszerű, ha a tanítványok értelmesen felfogják tanulmányaikat, ezért a Cikkre és Leckék oly alakzatnak, miszerint a tárgyat felfogtatni s az értetlen emlézéseket elhárítani éppen nem nehéz. Ugyanis a tanító minden Cikknél előbbször annak tartalmát részint, vagy egészen előterjeszti, mint ennek példáját az első Cikknél láthatni és azután tér a kérdésekre.

Mi a kérdéseket illeti, ezeknek az előadott tartalomtól kelletik lehető összefüggőleg felmerülni. Ezúton a tanuló könyvből emlézés nélkül is tanulhat. Ha pedig a tanítványnak ugyancsak könyvből tanulást általi is akarnak segítődni, arra vigyázzon a tanító, hogy csakis oly tandarabok adassanak fel bővebb átvizsgálás és tanulás végett, melyek már előbb oktatásközben előadattak és ki-kérdezettek; szüntán pedig, midőn annak ismétlése közelebbi alkalommal előfordul, meg ne elégedjék a könyvbéli kérdésekkel és feleletekkel, hanem változgatva a kérdéseket, bontassa szét a hosszabb feleleteket, köttessen össze egy, két, több feleletet, vagy adassa elő velők az egész Cikknek tartalmát.

Megtörténhetik néha, hogy a tanító észrevétel-ségből vagy talán figyelemhészítés végett éppen

szándékosan olyan kérdést támaszt, mely messzebb áll, hogysem azt a tanítvány az eddig mondottakból kellően felérhesse — és felelni nem tudván, hallgat. Ily esetben, — melynek néhány példát a Hittudományban adtam — a kérdést a homályos térről alább kell venni a világosabbra és a szinté-tikai út lépcsőzetjein a folytonosság törvényét tartva fellebb-fellebb kell emelni a tanítvány fogalmait, mígnem a tárgyig jut, mely kérdezett.

A feleletek főképp a Hittudományban többnyire egész mondatok, — jelölül annak, mi nagyfontosságot helyeznek abban, ha a gyermek nem-csupán mondatfördékeket felel, hanem ép és egész mondatot.

A továbbiakban rámutat arra, hogy az oktatásnak a gyermekeknek a Hittudományon kell kezdődni s az Erkölestudományra csak akkor kell át-térni, amikor annak felfoghatására a tanítványok már ráébredtek.

Bő kivonathoz közöltem a könyv Előszavát azért, hogy lássuk: mekkora életlátással, gazdag tapasztalattal és pedagógiai tudással írta könyvét. Minden sora, minden mondata ma is helytálló igazságokat foglal magában. Hogy a népoktatásnak a legfőbb tényezője a keresztény népoktatás és nevelés, azt most is hangsúlyozottan valljuk. Az értelmes tanításra vonatkozó módszerét ma is helyesnek kell tartanunk. Az ép, egész mondatokban való feleltetés ma szinte még kívánatosabb, mint száz évvel ezelőtt.

Helyes módszerű és értékes könyvének megjelenése a maga korában eseményszámba ment s hosszú évtizedeken keresztül a mai idősebb nemzedék apái és nagyapái annak alapján tanulták a keresztény tudományt az erdélyi egyházmegyében.

Dogmatikája

Andrásy István nemcsak a népoktatás számára gondoskodott kiválóan becses könyvről, hanem a papnövendékek munkáját is igyekezett megkönnyíteni azáltal, hogy a dogmatikából egy latin nyelvű kivonatot készített. Ez a munkája is annyira becses volt, hogy a gyulafehérvári teológián kéziratban hosszú időn át tankönyv gyanánt használták.

Az Erdélyi Római Katolikus Irodalmi Társulat elnöke

A gyulafehérvári papság és teológiai kar minden időben kiváló szellemi erőt képviselt. Ennek a szellemi erőnek kifejtése céljából az 1870-es években a püspöki székhelyen megalakult az Erdélyi Római Katolikus Irodalmi Társulat. Ennek a társulatnak első elnöküül, bár akkor már a hetven év felé járt, szintén Andrásy Istvánt választották meg. Ennek a társulatnak kiadásában jelent meg eznek és szívének 84 esztendőn át érlelt nagyszerű terméke ezzel a címmel: „Nehány szó, melyet egy fiatal barátjához intézett Hargitai.”

A munka kiadásával is az irodalmi társaság célját kívánta szolgálni Andrásy kanonok. Bár a mű nyomtatási költségét maga fizette, még tiszteletpéldányt sem fogadott el belőle, hogy a társulat anyagi ügyeit annál jobban és hathatósabban szolgálhassa.

A nagyszerű, nevelő értékű munka ma sem vesztett semmit jelentőségéből, sőt olyan frisséggel hat, mintha napjainkban íródott volna.

Bevezető sorai így hangzanak: *T. Barátom! Vedd jó neven, kérlek, e néhány szót feleletül egy-hori kérdéseidre. Ugy hittem, óhajtasod érdekében cselekszem, ha figyelmeztetek azon elévülhetetlen igazságokra s életelvekre, melyeknek ismerete s követése nélkül egy öntudatos ember sem lehet önmagával békében.*

Valóban arany szabályokkal igazít el az élet minden nehéz kérdésében.

Az észről és a vallásról pl. a többek között ezeket írja:

Szerencses azon fiatal, ki jókorán észlelni kezdette, hogy ő egymagára hagyatva ügyszólván semmi és csak az által lehet valami, ki által mindenek lettek.

Lám az ész csak gyenge lámpafény, az akarat egy megbízhatatlan erő: ki látja végiglen az élet útját és ki teremti elő magának azon célt, melyért

lelke szüntelen eped? Oh barátom, Isten nélkül az ember semmi.

Isten létéről és az ember hivatásáról így oktat:

A vonzerő, mely lelkiismeretünket a tökéletes-ség és boldogság felé irányozza, kétségkívül csak attól jöhet, ki mindenek felett tökéletes és boldog, t. i. az Istentől. Ő az, aki minket magához vonz, hogy őt kövessük s neki hódolva boldogok legyünk.

A vallásos nevelésről ezt írja:

A növendékek vallásosságát nem lehet csak az iskolától várni: mert mitől az iskolában tanulnak, az csak tudomány; a vallásosság pedig nemcsak tudomány, hanem egész élet, a léleknek élete, melyet a növendék nem annyira tanítás, mint kegyeletes vezetés, jó példa és szentgyakorlat által sajátíthat el.

A jó sajtóról így nyilatkozik:

Tisztelet azon sajtói műveknek, melyek az emberiség valódi javát előmozdítani képesek. Vajha az ily könyvek s lapok, mint az emberi szellem ki-váló táplálékai lennének keresettek!

Az olvasásra vonatkozólag ezt a tanácsot adja:

Oh fiam, midőn menyílik előtted az élet, midőn a könyvek s a tudományok elődbe tárulnak, tudd meg, hogy az életnek s halálnak válpontján állasz. A kísértetek légiói fognak utadban ostromolni lesből és szemközt, — harcolni fogsz vagy a dicsőség, vagy a gyalázat mezején, — élni, vagy halni előtted áll.

Tovább is így lehetne folytatni mindazt, amit a külvilágról, az egyházzól, a Gondviselésről, a házasságról, mulatságról, színházról, társadalomról, a természettudományokról, a csillagászatról stb. mond. De akkor az egész vastkos könyvet le kel-lene írni, mert minden sora örökérvényű arany-igazság.

Az erdélyi egyházmegye úttörő, nagy nevelő-jének áldjuk emlékét s most is és mindenkor kegyelettel gondoljunk megdicsőült alakjára!

Egy hadiverskötet kiadásának huszonötödik évfordulójára

Írta: Dr Józsa János

Megfakult fedelű és vékony dongájú könyvecské került a kezembe a teoioiga könyvtárában. A könyvecské sem nem újdonság, sem nem ritkaság, de rendkívül érdekes, hogy ez más több ezer példánnyal együtt most ez év telén érte el kiadásának 25-ik évfordulóját. Eltérve egy igen szép és megrögzött irodalmi illemtan-szabályoktól, mely szerint csak írókról szoktak megemlékezni ilyen évfordulókon, eseményük fel most inkább a könyvecské kiadásának és kiadási körülményeinek 25 éves évfordulóját.

A könyvecské teljes címe: „Harmadik ezer. Lengyel mezőkön, táborház mellett. Versek. Írta Gyóni (Achim) Géza pionir. — A cs. és kir. várparancsnokság jóváhagyásával a küzdő katonák karácsonyára. — Przemysl, 1914. — Minden jog fenntartva. — Nyomatott Knoller és Fia könyvnyomdájában Przemysl.”

Hát nem érdekes, hogy egy magyar pionir verseket ad ki Przemysl városában 1914-ben, vad és véres csatáiban, a dicsőség és békeesség ünnepe! Hát nem csodálatos, hogy egy magyar közkatonára rácsodált az Ur Krisztus születésének ezerkilencszázötvenedik évfordulóján egy egyszerű római közmondásra: „Inter arma silent Musae” (Háboruban a költők nem énekelnek). Amikor ez a verskötet megjelent, bizonyára a pogány Ciceró is megfordult sírjában, mert ez alkalommal éppen a fegyverek zajában énekelte a Muza, a költő, még pedig olyan szívós fakadó hévvel és szent áhitattal, hogy 70.000, azaz hetvenezer küzdő honvéd lelke sirt és megtelt a hit, remény és szeretet melegével. És ezek a dalok egyszerre híressé tették a 8. honvédsárgyaló vezető szürke köztisztjét: Gyóni Gézát.

Neve ma ott ragyog a magyar irodalomtörténet nagyjai, költőirásai között. Nem a homályból rántom elő, amikor néhány életrajzi adatát felsorolom.

Mint evangélikus papi család sarja jött e világra a pestimegyei Gyónon 1884 június 25-én. Eredeti családi nevét az „Achim”-ot szülőfalujának nevével cserélte fel. Középszkolai tanulmányai végeztével a pozsonyi evangélikus teológiára iratkozik be. Már itt megnyilatkozik költői lelkülete. 1904-ben, tehát huszéves korában, kiadja első verskötetét, „Versek” címmel Pozsonyban. Ettől kezdve életét párhuzamosan a közigazgatásnak, újságírásnak és a verselésnek szentelte. 1909-ben egy második verskötettel lépi meg a magyar olvasóközönséget: „Szomorú szemmel” cím alatt Budapesten. Mikor a szerajevói gyilkos gölyő lángba borította Európát (1914 nyarán) más két kötet verse hevert kiadatlan: „Erzsike könyve” és „Az élet szeretője”. Ez utóbbi nyomásra készen állott, de már nyomdafestéket nem kaphatott.

A világháború kitörése a bunyevac Szabadkán érte a fiatal Gyóni Gézát, aki itt a Bácskai Hírlap és a Színházi Újság szerkesztője volt. Néhány napig még ott sürgölődött-forgolódott a kávéház előtt tolongó hadbavonulók ezrei között, aztán egy szép reggelen, selymes, hosszú szőke hajától megfosztottan, beállított a szerkesztőségbe és elbucszott Braun Henrikótól, a Bácskai Hírlap felelős szerkesztőjétől: „Ma csinálj te az újságot, én reggel megyek Przemyslbe!” Másnap el is ment a felvirágozott és felpántlikázott menetszázaddal. És úgy elment, hogy többé vissza sem jött. Testileg és lelkileg megtörve a krasznajarszki fogolytáborban (Sibéria) fejezte be rövid földi pályafutását 1917 június 25-én, tehát éppen születésnapján.

„Megyek Przemyslbe!” Milyen egyszerűen hangzottak el e szavak elindulásakor és milyen tartalommal teltek ott meg. Gyóni Géza szívében ott fakadtak a magyar háborús líra paratlanul álló, leggyönyörűbb termékei.

Néhány leveléből tudjuk, hogy a przemysli városban írt költeményei az ostromlott és kétségbeesett várórségnek hónapokon keresztül, különösen pedig szent karácsony ünnepe alatt lelki-olvasmánya volt. Amikor csokorba kötötte őket, úgy ékkapkodták, mint az édes mézet. Kevés magyar verskötetnek volt akkora hatása és sikere, mint Gyóni Géza „Lengyel mezőkön, táborház mellett” cím alatt kiadott verses bokrétyja. Ott a tűzben és vérben, fagyban és sárban született még ez a hadi verskötet, ott a vérei áztatott lengyel mezőkön és a táborház világánál. Amikor főhadnagy testvéröccsét, Mihályt, akitől a vár egész ostroma alatt alig egy félórányi távolságra volt (és nem tudtak egymásról, csak későre), megtalálta és néhány versét el kellett mondja,

akkor „a véres csaták hősei honvédtisztek” a nyakába borultak és össze-vissza csókolgatták. Aztán öccsének gitárkísérére mellett, mint a hajdani magyar lantosok, énekelte dalait a vitéz várórségnek, amely öröm és bánat könnyeket hullatott. Hogy milyen hálás volt hallgató közönsége arról tanuskodik az a tizen négy kiadás, amit néhány hónap alatt idézett verseskötete elért. Amikor a tizenegyedik kötetét adta ki egyik generáció a „katonák lelki profuntjái”-nak nevezte költeményeit. Igazi katonas jellemzés volt ez.

Ebből a lelki profuntból néhány darabot Budapestre is küldött Rákosi Jenőnek, aki azonban csak egyetlen egy példányt kapott meg. A przemysli „várból repülőgéppel kikerült egyetlen eredeti példány nyomán” az Országos Hadszolgálati Bizottság 1915 március havában egy bővített verseskötetet adott ki, mely a megemlékezésnek is alapjául szolgált. Budapesten a verskötet akkor jelent meg, amikor Przemysl vára az orosz kezére került és Gyóni Géza fogságba esett. (1915 március).

A kirepült kötet címlapjára fent ezeket rótták rá szép gyöngyszemű kézírással: „Moltóságos Rákosi Jenő urnak nagy szeretettel Gyóni Géza”; a címlap közepén valamivel lejjebb pedig ezt a stófat:

„Reménykedő magyaroknak

Küldöm át a légen.

Reménykedő magyarokkal

A jó Isten legyen!”

Przemysl, dec. 20 Gyóni Géza”

A címlap hátán vékony fekete keretben ez áll kinyomatva: „E verskötet jóvedelme a przemysli harcok alatt elesett hős néptekeiknek

János József S. J.

A szellem

A kor izgatón nagy problémáját tárgyalja: az anyagi valóságtól különböző szellemi valóság fogalmát és fenomenológiáját s annak különböző jelentkezéseit. Szerzője a magyar tudományos életnek egyik legnagyobb és azóta már bevált ígérete.

Ara 180 lel és portó

árváinak és özvegyeinek segítségére szolgál. A könyv ára 1 korona s a pénz Piacsek Kamill hadnagy címére küldendő: 16. népfelkelő honvédsárgyaló, 7. sz. tábori posta”. Ehhez megjegyzést vagy magyarázatot nem kell fűzni. Jótékonyági célját jobban senki sem jelölhette volna meg.

A kötet 3. oldalán olvassuk: „Órangyalomnak ajánlom, aki a gránátok földjén, orosz nyavalyák közt, észak vészese és hajszás éjszakáin, füstölő falvakon, fagyban és sárban, ostromlott városban, hőök avatásán, árulók itéletén és az életért vívott szent háborúnak ezer halálos szépségében és veszett nyomorúságában előttem és fölöttem járt s nem engedte, hogy a versek elveszenek, hanem az Ítélet Istenét kegyelemre sűrő asszonyakaratall akarta, hogy hazaérjenek és új életet hirdessenek. Przemysl, 1914 december hó, Gyóni Géza.”

Abban a háborús zivatárban, szorongatott helyzetben és kétségbeesett küzdelemben, amikor végigszenvedett hetvenezer bajtársával együtt az ostrom ideje alatt, jobb kezekre nem is bízhatta volna életét, mint Órangyalára. Ez egyébként mély vallásos lelkületének és letembe vetett rendíthetetlen bizalmának ószinte megnyilvánulása, mely izzó hazaszeretettel és tisztia szeretlemmel párosulva végigömlik azon a huszonegy költeményen, amelyeket a przemysli városban ezélt 25 esztendővel kötetbe fűzött és kiadott.

Ha több költeményt nem is írt volna csak ezt a 21-et, akkor is, ez a verskötet — ez a hadi verskötet — egyedül a „világháború Petőfijévé avatta volna Gyóni Gézát, akinek földi maradványait ezélt néhány évvel a magyar nemzet kegyelele hazavittette a krasznajarszki zord temetőből.

Téli hangulat a hólepte fenyvesek között

Mária-kultusz a világi férfi életében*)

Irlta: Dr. Nagy András

A Boldogságos Szűz tiszteletéről beszélni kongregánistákhoz és nagyközönséghez körülbelül hasonló feladat, mintha valakinek minden közelebbi meghatározás nélkül — az egész világról kellene beszélnie, beleértve a csillagvilágokat is. A Mariológia gazdagságából nemesak azt bajos kiválasztani, hogy az adott esetben *miről* is beszéljen az előadó, hol is fogjon hozzá, hanem olyan tömegű tárgyi ismeretre is van szüksége, amelynek a teológiában és filozófiában járatan világi ember teljesen híjával van. Szólhatna ugyan a költők és művészek nyelvén, akik tárgyi tudás nélkül is ösztönös biztonsággal látják meg a dolgok velejét, ha nem hiányoznak számára ezek léngelméje. Vagy szólhatna mint lángszavú szónok, hogy ajkán a mindennapi használatban elkopott igazságok új színeket kapjanak és felrészák az embereket megszokottságuk közönyéből. De ha ezek képessége is hiányzik neki, ugyan nehéz feladat előtt áll, mikor Mária-ról az Egészen Szépről, az Isteni Kegyelem Anyjáról kell beszélnie, Kinek személyét a legnagyobbak is csak távolról voltak képesek megmagyarázni úgy, hogy ezzel közelebb is vigye Őhozzá a türelmes hallgató lelkét... Mit mondhat itt az egyszerű polgár, a világi férfi, a mindennapi élet sürke robotosa? És mit mondhat kongregánista ifjak okulására, kik benne élnek a Mária-kultuszban és nevelőiktől rendszeresen kapják annak szellemi és lelki anyagát?

Valóban, a világi férfi, ha már az előadó dízes helyére lépett, csak egyről beszélhet. Egyszerűen és kertelés nélkül elmondhatja azt az utat, ami a Mária-tisztelet az ő és hasonló lelkében megtesz mielőtt eljut, — ha egyáltalán eljut — annak igazi lényegéhez. Elmondja azért, hogyha jót vagy rosszat hallanak felőle a fiatalabbak. Közben csendes és alázatos kércst bocsát a Jó Tanác Anyjához egyetlen olyan gondolatért, ami csak *egynek* a közönség lelkében üdvös visszhangot verve, Mária drága nevének dicsőségére vállalják.

Tény, hogy a világi férfi életében Mária személye nagyon későn, sokszor egyáltalán nem jelenik meg. Nem mondom, hogy nem ismeri a nevét jó korán, hiszen édesanyja talán a legelső szókközött tanította meg Mária drága nevére és hogy a „jó Mária-hoz“ folyamodjék. Székely népiünk Mária-tisztelete sokkal mélyebb, semhogy előfordulhatna, hogy gyermekeik ne ismerjék a Szűzanya nevét. Mégis a kisgyermeknek ez a név ritkán jelent személyt és mire a kisgyermek felnő, alig marad helye több, mint *kedves emlék, édes ízű szó*, amire szívesen gondol vissza, de amit nem kísér a valóság tudata, ami tehát távol van attól, hogy igazi Mária-tiszteletnek lenne nevezhető. Az anyánk által szájunkba adott név bizony legtöbbször nem fejlődik együtt éveinkkel, hanem miakatt gyermekből felnőtté serdülünk, a Szűzanya neve és képe megmarad lelkünkben — *gyermekjéteknek*.

Mégis, ez a szülői házban elvetett, de ki nem kelt mag él, és ha jó kezekbe kerül — mint azon szerencséseknél, kiket a hitvallásos középiskola nevelése idejekorán gondjaiba vesz — fejlődőképes. A Mária-kongregáció melegágya a Mária-tiszteletnek és mi egyébre gyűlnék össze Mária leventéi, mint hódolatukat fejezni ki a Szentolvasó Királynéja előtt? A Mária-kongregáció kitűnő alkalom volna valóságosá változtatni a gyermekkori jätéket, *személylé* valóítani magunk előtt a Szűzanyát, Akinek felajánlottuk magunkat és Akitől az égi és földi segítségök bősége árad, Aki anyá mindegyikünk felett. Sajnos, ahogy földi anyánk megértéséhez és megbecsüléséhez *idő, életkor, érettség* kell és ahogy fiatalos elmével és érletlen érzéseinkkel nem tudjuk Krisztust sem igazában megismerni — ugy nem tudjuk felmérni Mária személyét sem. Az ifjúsági Mária-kongregációk ritkán tudják rávezetni az ifjút arra, mire tulajdonképpen töreksszenek: Mária *öntudatos és teljes értékű* tiszteletére. Ismétlem: *chez kor kell, érettség*, a lélek *életiskolája*. Nem tudom, ma hogy van, de az és diákkoromban — szegyenkezve ismer-

* A csikszeregyi Római Katolikus Főgimnázium Szeplőtelen Fogantatás ünnepélyén elhangzott beszéd.

rem be majdnem két évtizeddel azután, hogy padjait elhagytam — a Mária kongregáció sokkal inkább volt *önképzési alkalom*, a nagyhirű önképzőkör verseuytársa, mint a Mária tisztelet igazi székhelye. Visszacseng fülemben prezisiunk egyre hajtogatott szava, mellyel a Mária tisztelet kívánta érdeklődésünk középpontjába állítani visszaadva a kongregációnak lényegét — és most látom csak azt a közönbőséget, ahogy szavait fogadtuk, megtartván Mária nevét *külszínnek* fiatalos szereplési vágyunk kiélésére, legfeljebb piatista színt adva annak. Ma már megértem ezt, hiszen nincs visszhang ott, ahol nincsenek hegyek és völgyek, magasságok és mélységek, a fiatal lélekben is *hiányzik még az élet mélységeinek ismerete*, semhogy a Titkos Értelmű Rózsát megközelíthetnek. Szívesen hallanám, hogy ez ma nem így van, a mai fiatalok mélyebbek és érettebbek, mint mi voltunk és *széret* mondom el ezt nekik, hogy ha lehet, Mária neve ne váljék számukra is egyébként tiszteletreméltó, de mégiscsak világius és a Szűzanyától távolálló törekvések jelszavává — nem a kongregációkat akarom kicsinyíteni. Hiszen nem ismerném történetét és feledném, hogy minden későbbi, igazi Mária-élet a kongregációkból kapta kiindulását. Csak azt kívánom érzékelteni, hogy a kongregációk Mária-tisztelete *még mindig nem az igazi*, csak átmenet egy tökéletesebb jövő felé. Ha földi anyánk kisgyermek korunkban nem adta volna szájunkba a drága talizmánt: Mária nevét, viharos serdülőkorunkban kongregánistákka sem lettünk volna, hogy azt a nevet átmentsük a jövőbe, mely már kapuinkon zörget. A kongregációk Mária-kultusza ha még nem is az igazi, de oly melegágy, ahol értékes elindulások csirái ápolhatnak. Ahogy különben a középiskola is csak melegágy, ahol a jövő emberei fejlesztik nemeskára kibontakozó virágikat...

Bizony, az élet már nem várta magára sokáig! Pár hónap alatt a kongregációk védettje az élet saját lábán járó száműzöttje lesz. Ezer és egy új benyomása között mivé lesz lelkében Mária neve és tisztelete? Hiszen a nagy ellenkezés, amit az ő átok vetett, itt kezdődik, a máriás élet és a kigyó mindentudása között! Mária neve itt már igazán csak „talizmán“, legtöbbször ifjú aligha veszi hasznát, sőt el is felejtji. A máriás élet mindenestre visszazorol.

Ebben a korban az iskola már nem óv a rossztól. Az egyéniség még tapasztalatlan helyes irányt találni a kaotikus életbábelben, a jellem még fejletlen követni az itt-ott mégis felhangzó jóra hívó szót. Mária neve végtelen távolból: a gyermekkor

LÓTH TIHAMÉR: ÖSSZEGYŰJTÖTT MŰVEI 22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu,

egészvászonkötésben ara 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendőss munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Késszép fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

emlékei közül hangzik fel. Mária arca pedig halvány, keveset nézett olajnyomattá fakul. Legtöbb fiatalember számára Mária csak fogalom lesz, *me-sés alak*, legfeljebb valamivel szebb és rokonszenvesebb, mint a többi. Valahol egy helyen szerepel a gyermekmesék Tündér Ilonájával, vagy a középiskolai tanulmányok nagyszerű, bár kissé penészes nőalakjainak galériájában foglal helyet. A Zrinyi Ilonák, Szávitri-k, Cornelia-k egyike lesz, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy ez a Mária nevű, „tökéletesebb“ nőalak *valóban élt*, sőt Fiat is szült... Mária, Aki mint személy sohasem jelent meg az ifjú lelkében, mint fogalom is előbb-utóbb „*tulhaladott álláspont*“ lesz, amilyennel „felvilágosult, az életet élő, komoly ember“ nem foglal-kozik...

Még jó, hogy nem minden fiatalember lesz ennyire „felvilágosult“. Soknál a kongregáció nevelése megtartja hatását és legtöbb régi kongregánista *keresni* fogja a Szűzanyát későbbi életében, tiszteletben tartva ünnepeit, adózza kegyeletének, sőt van ugy, hogy a vecseryére is betéved. Nem vezett el egészen. Mégis — kérdezhetjük — jó uton jár-e, hogy a Szűzanyát megtalálja? Sajnos, legtöbbször *még mindig nem*. Kivételek esetektől eltekintve az ilyen ifjak *ismét nem Mária*, a személyt, *Krisztus anyját*, a Lorettoi litánia címeivel megkoronázott felségesszonyt keresi, hanem azokat a tetszetős hangulatokat, *reminiszcenciákat*, melyek az Ő kultuszához fűződnek. Lehet-e ezen csodálkozni? Van-e elbájosabb, mint a májusi vecseryék hangulata? Művészi szépségekben gazdag szertartásaink nem akkor-e legszebbek, mikor a Szűzanyát ünneplik? Aki ezeket ismeri, nem egykönnyen felejtji és az élet tülekedéséből mindig szívesen tér meg, mint hús forrásu, csendes ligetbe, Mária lábaihoz — *de nem az Ő tiszteletére, hanem saját öröme*... Közben pedig áthatja a felemelő tudat, hogy helyes, szép cselekedik! Hiszen feltétlen jobb, ha ezt teszi, mintha ezt sem tenné — de ez még mindig nem az igazi! Csak egy lépés hiányzik: hozzá kellene szándékbán tennie, hogy nemesak szép, helyes, hanem — *Máriának tetszőt* végezzon! Enélkül azonban ismét távol marad a Boldogságos Szűztől és mialatt elmulasztja a Szűzanyára vonatkozó ismereteit általános műveltségével összhangba hozni, végül is — mint a civilizáció annyi eszközeivel — a Szűzanya tiszteletével is csak *saját kedvét* szolgálja egy bizonyos művészi vagy érzelmi síkon...

Nekünk, magyaroknak, külön is van alkalomunk eltávolodni a Szűzanya helyes kultuszától éppen akkor, mikor ahoz legközelebb érezzük magunkat. Bár nem túlságosan érti kézzelfogható dolgokhoz nevelt, modern világszemléletünk, mégis tudjuk és szívesen el is fogadjuk, ismételjük, hogy Szent István első királyunk a Szűzanyának ajánlotta örök időkre népét és így mi, leszármazottjai a szentistváni népnek *szűzanya* a Szűzanya külön, a történelem csodálatos arcaján számtalanszor ugyancsak hathatósan bizonyult pártfogására tartunk igényt... És ez igen helyes, ez a tudat. Annál is inkább, mert közel jár a lényeghez, amit szent királyunk megértett. Azonban félreccszásra is közeli alkalom. Hiszen mi sem könnyebb, mint legtöbb magyar testvérünk módjára nemzeti érzésünk és létünk külön örét és jutalmazóját — hogy Had-ur módjára új szót alkossak: *Had-asszonyát* — látni Benne, egyebet semmit, Aki ebben a minőségben tulajdonképen csak *lobogódsz* és a neki járó tisztelet sem több, mint a mondva csinált *szimbólumok tisztelete*...

Sokan vannak, akik meg is állapodnak az elmondott helyzetek, felfogások valamelyikénél és így bár egyre emlegetik, voltaképen sohasem találkoztak a Szűzanyával. Ha csak Ő, kegyes jóságában, meg nem szánja ügyefogyottságukat és valamiképen rá nem igazítja a helyes útra őket...

És itt álljunk meg egy pillanatra. A világi férfi álláspontját a Szűzanya tisztelete tekintetében akartam megrajzolni. Nem vállalkozhattam a kérdést egészen kimeríteni. Ki hiheti, véges életútja egy bizonyos, visszatekintő megállóján, hogy tisztán és biztosan látja ami elmúlt és különösen azt, ami azután következik? Nem, én csak arra vállalkoztam, hogy rámutatok az átlagember Mária-kultuszának egyes *fejzeteire*, fenntartva és remélve, hogy a későbbiekben e téren *fejlődés követhetik* és így Mária tisztelete életünk egy későbbi időpontjában tisztultabb formában fog megjelenni!

Hogy a Szűzanyát lélekben megközelíthessük, *fértükort kell érniünk*. *Me* meg kell ismerünk

De-ne olyan valamit, amit a fiatalság csak sejt vagy óhaj, de lényegében nem ismerhet. Jó ré- hányasor kicseletem, hogy nem Mária-kultusz az, ahol a Boldogságos Szűzet rem mint személyt ré- szecéjük a tőlük kitelhető legnagyobb hódolat- ban, tudva, hogy Óbenne embert — nem fogalmat, barokkos egyházművészeti dísz, nemzeti szimbó- lumot — tisztelünk. Személyt, aki élt, dolgozott, túrt, szenvedett, mint a ma asszonyai mind, de ugyanakkor lélekben olyan tökéletességgel fel- ruházva az isteni szándéknak olyan csodát egyesí- tette időben és térben pontosan meghatározható emberi életében amellyel szemben csak az elné- rülő és leboruló csodálat a méltó emberi megnyi- latkozás. A Szűzanya: ember. Asszony. Anya. Te- hát személy — és pedig nő. Óbenne a női mell meglátunk a lelkiségnek abban a tökéletességé- ben, ahogyan a nő a Teremtő a világ kezdetén a férfi mellé rendelte, de ahogy az eredeti bűn miatt megállania nem sikerült. És ahogyan a Szű- zanyát — Őt egyedül és kivételesen — egészen Szépnek szerette útjainak elején. És amilyenre megváltott emberi nemünk asszonyainak töreked- nök kell!

Nem értjük meg tehát mi, világiak, teológiá- ban és filozófiában járatlanok, a Mária-tisztelet lé- nyegét mindaddig, amíg a nőiességgel nem találko- zunk a maga tökéletességében, hogy összehason- líthassuk vele a Tökéletes Nőt: a Szűzanyát. Ismer- nünk kell a nőiességet, azt a titokzatos valamit, amire Goethe hivatkozik és ami a lángelmék mindegyikét foglalkoztatta, ami a Boldogságos Szűzben tökéletességben jelenik meg és Őt minden asszonyok fölé emeli. Mózes könyvében olvassuk az Úr szavait: *teremtünk az embernek hozzá hasonló segítőt! Ez a segítő a nő.* A segíteni akarás, a sze- mélyét alárendelő, beleegyező alázat fejezi ki az örök nőiesség lényegét. Világi férfi-életszemléle- tünk nem ad módot nekünk, hogy Mária dogma- tikus tökéletességét: szüplőtelen fogantatását, bűn nélkül valósgát, szüzességének metafizikai távla- tait mérlegeljük és tisztelünk egy magasabb síkban ezeken keresztül építsük ki. A mi gyarló eszemink mint tökéletes nő, mint legfőbb segítőt közelítik Őt meg legjobban. Az egyszerű embernek visszavonhatatlanul többet mond, hogy a Szűz- anyát *Betegek Gyógyítójának, Bűnösök Meneké- nek, Szomorúak Vigasztalójának, Keresztények Segítségének* mondhatja, mint az Ő legfelségesebb szüplőtelen fogantatása.

Nem jó az embernek egyedül lennie! A férfi önmagában tökéletlen lény, társra van szüksége. A társat számára — a Teremtés törvénye értelmé- ben — a nő jelenti. *Mint anya és mint feleség* — az emberi életút ebben a két, kizárólagosan női szerepkörében — akkor állja meg a helyét, ha se- gíteni akar és tud.

Mária élete maga az alázatos segítség. Mit tu- dunk életéről? Hogy alázatos eszköze volt az Úr akaratának. Hogy engedelmes felesége volt — a világ előtt — Józsefnek, az ácsnak. Hogy csak tá- volról kísérte Fiának, a Mesternek útjait és csak akkor közeledett ismét Hozzá, mikor már ácsolták Neki a keresztet és a világ elhagyni készült Őt. És hogy csak holtan, térdeire kiterítve kapta vissza Fiát, hogy anyai, néma fájdalommal megsírassa. *Ki lehet alázatosabb és ki lehet asszonyibb, mint az Anya, aki mindig csak akkor ad életjelt magá- ról, mikor segítenie kell?*

Az emberi életet férfisors vezet. Az emberi sorsnak anyára van szüksége, mióta a világ áll. Hogy pótolja, amit a föld asszonyai gyarlóságuk- ban elmulasztanak és hogy segítse élete földi kö- rein túleső céljait megoldani. Kétezer év óta segít a Szűzanya mindenkinek, aki Hozzá fordult és Szent Bernát szavai szerint sohasem lehetett hal- lani, hogy segítség nélkül hagyta volna, aki Hozzá folyamodott. A világi férfi Mária-kultuszának kul- csa: hogy *Benne találja meg földi és égi céljaiban azt a segítőt, akit a világ nem adhat, a Szeretetre- méltó Anyát, a Csodálatos Anyát, a Jó Tanács Any- ját, az Isteni Kegyelem Anyját* — és egyben Hozzá szabhatja a nőről alkotott fogalmát és vele szem- ben támasztott igényeit.

A magányosság sötét órája mindenkinek el- következik. A lángelmék nagy Mária-tisztelők vol- tak. A lángelmék magányosabbak, mint az átlag- ember, mert emberben hozzájuk hasonló társat nem találnak és mert feladataik is meghaladják az átlagember színvonalát. A lángelmék jobban kere- sik a természetfeletti segítséget. Ezért — a törté- nelem tanúsága szerint — *minél nagyobb ember, minél tökéletesebb férfi-egyéniesség volt valaki, an- nál igazibb tisztelője volt a Szűzanyának.*

Mária tehát a tökéletes nő, a Szűzanya a leg- főbb segítő. Világi mivoltunk gyengeségekben há- nyódó és gyengeségek miatt szenvedő életsorsa számára mondhatnánk-e nagyobbát? De mondhat-

nek-e egyebet? Hiszen minden megnyilatkozásunk: *kérés a Segítő Szűzhez.* Erről szólanak énekeink, imádságaink, még a kongregánista fogadalom is! Alig van hangunk a Szűzanya dicsőítésére — ké- rés nélkül. Lehet, hogy telvén az idő, később, fe- hér hajjal és lehiggadó, tisztábban látó öregségünk beköszöntésével Mária-tiszteletünk ily értelmezését *önzően gyermekesnek, kicsinyesnek, sőt hiányos- nak* fogjuk találni. Hiszen tisztelünk ebben a formájában hol szerepel a Szűz, mint az Üdvözítő Anyja. Aki az Urat nevelte? A lorettói litánia megszólításainak nagyrésze ma még inkább csak sejtelmes ige számunkra. Lehet, hogy csak akkor fogunk igazában a Szűzanya közelébe jutni. De most még itt tartunk és itt tart az átlagemberek nagyrésze. Mária-tiszteletünk lényege az Ő segít- ségének esdeklése. Ahogy gyermekkorunkban ta- lizmánunk volt, férfikorunkban női tökéletesség- szeményünk és segítők lett. Egész emberi életünk felett pedig anya.

Meglehet azonban az is, hogy már ezzel sem állunk messze az igazítól. Az átlagembertől — és ki meri magáról azt hinni, hogy ennél több? — nem kívánják, hogy dogmákat fejtsen meg és azo- kon keresztül nyissa szemét felfoghatatlan nagy- szerűségek tiszteletére. Az átlagos Mária-tisztelő kisember anyját, segítőtjét látja Benne — és ez neki elég. De elég a Boldogságosnak is! Hiszen Ő mindenkinek Anyja, az *anya pedig nem kívánja, hogy gyermekei megértsék, csak hogy szeressék, ra- gaskodjanak hozzá és hozzája forduljanak.*

Hiszen földi útunk végeztével is csak mint legjobb Anyával fogunk találkozni a Boldogságos Szűzzel. Ahogy az anyai szeretet melege mellett megszűnik a gyermek számára édesanyja minden címe, jellege, jó vagy rossz tulajdonsága, az lsten- gyermekésként tökéletes állapotában sem marad más számunkra a Boldogságos Szűzből, mint a Segítő Édesanya, Akinek áhítatos szeretettel lábához bor- rulhatunk.

KERESZTREJTVÉNY

49. (380.) szám.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14		15						16				17
		18			19		20		21		22	
23	24				25				26			27
28				29		30			31			
32			33		34			35			36	
37		38		39		40		41			42	43
		44	45		46				47		48	
49							50					
		51			52		53			54		
55	56			57					58			59
60		61		62				63		64		65
66			67			68		69		70		71
72					73					74		
		75			76		77			78		
79	80		81			82			83			84
85												

Beküldendő: Vissz. 1, 49, 85, függ. 1, 7, 13, 64.

Beküldési határidő: január 12.

Vízszintes sorok:

1 Január első hetében járja ez. 14 Orosz fo- lyó. 15 Férfi név. 16 Kék is az. 17 Kettős mással- hangzó. 18 Helyhatározó. 19 Jönévü pesti film- színház. 21 Kerek szám névelővel. 23 A gulya, ménes tezi dőlben. 25 Német kikötőváros. 26 Erdélyi folyó névelővel. 28 Bejáró ellenkezője, de fordítva. 30 Török férfi név. 31 A méhecske gyűjtő, fordítva. 32 Tegezes közepé. 33 Nos, németül. 35 Kiova eleje. 36 Soha, németül. 37 Tusa közepé. 39 Itt viszem a kisbabát. 43 Kötőszó. 44 Dolog la- tinul. 46 Délvidéki folyó. 47 Női név. 49 Ez jus- son minden rejtvényfejtőnek az új esztendő- ben. 50 Szilveszter éjszakáján sokan isznak. 51 Vénök igéje. 52 A törökök nevezték így a ke- resztényeket. 53 Exkirályné neve. 55 Zala mással- hangzó. 57 Két szó: I. olasz, autómárka, II. maró folyadék. 59 Arany franciául. 60 Hajó ré- sze. 62 A jövőbe lát? 63 Bő. 65 Aloe magánhang- zó. 66 Minden magas házból van. 68 Azonos mássalhangzó. 70 Elhunyt irodalmi nagyság neve és keresztnevének első betűje, fordítva. 72 Ilyen „paripán” jár a cigány, fordítva. 73 Sokan kedvelik ezt a gyümölcsözött italt. 74 Jónni ige egy feltételes alakja, fordítva. 75 Szülő. 77 Kötő- szó, igekötő. 78 Kuszónővény szára. 79 Személyes névmás. 81 Teréz becézve. 83 Ilyen vagyon is van. 84 Igekötő. 85 Ezt a két pezsgőt isszák so- kan Szilveszter éjszakáján.

Függőleges sorok:

1 Szívből kívánunk minden olvasónknak és rejtvenymegfejtőnknek. 2 Orosz folyó. 3 Mágnes. 4 Vasúttállomás Fiume közelében. 5 Futballisták öröme. 6 Elege van belőle. 7 Ilyenkor durrognak

Szilveszter éjszakáján a 85. vízszintes alattiak. 8 Kos mássalhangzó. 9 Női becenév. 10 Vitatko- zó, más szóval, ékhiánnyal. 11 Illatozó fűszerféle. 12 Kubikus igéje. 13 A mulatózó várják nagyon ezt az időt. 18 Lekicsinyel. 19 Férjes asszonynek van. 20 Vonatkozó névmás. 22 Jean magyarosan. 24 Ilyen a levél. 27 Azonos magánhangzó. 29 Bé- kebeli katonai rövidítés volt. 31 Fájdalom. 34 Tu- relmetlenséget fejez ki ez a két szó. 35 Nagy baj- ban van a kérő, ha ezt kap. 38 Nagyszerű, ki- váló. 40 Archórbetegség. 41 Kedves erdei állatka. 42 Olasz város. 44 Ide tér a hajó. 45 Eszes mással- hangzó. 47 Ételnek, italnak van. 48 Ilyen bá- zis is van. 53 Ezt a pezsgőmárkát kedvelik so- kan. 56 Női ruhaanyag. 57 Pestkönyvi falu. 58 Állami jövedelem. 59 Azonos magánhangzó, az utolsón két pont. 61 Görög város, fonet. 62 Az ara is az. 64 Erős ellentéte. 65 Hadi eszköz. 67 Alant, rövidebben. 68 Hazomladék. 69 Régen. 71 Férfi név. 76 Szegény, németül. 78 In das. 80 Ki- csinyítő rag. 82 Azonos magánhangzó. 83 Német hosszú i. 84 Azonos magánhangzó.

47. sz. keresztrejtvényünk megfejtése:

Vissz. 1. Beethoven. 10. Eternit. 36. Kerevet. 38. Beethoven. Függ. 11. Karácsony. 13. Toledit. 15. Kereset.

Helyesen megfejtették: Derzsy Zoltán, Csibye Lenke, Kiss Lajos, Agoston Gyula, Dornar Ernő, Thiesz Rezső, Hodács Agoston, Nemes Gabriella, Novák Miklósné, Czinege Zs., Burda Rudolf, Glósz Edit, Szabó Józsefné.

A jutalomkönyvet Kiss Lajos nyerte, elkü- döttük.

Két háború között

1919—1939

Két évtized történelme, az adatok sokatmondó, száraz nyelvén

A „La Croix” című francia katolikus napilap közölte az alábbi drámai érdekes összefoglalást.

1919. A szövetségesek megszállják a Rajna mellékét. — Afganisztánban Amanullah emír proklamálja az afgán függetlenséget. Februárban háborúba keveredtek az angolokkal, de augusztus 8-án békét kötöttek Rawahindiben. — Magyarországon Kun Béla kommunista kormánya lépett uralomra. Március-augusztus között volt a román hadsereg bevonulása. — Május 15-én kikötöttek a görög csapatok Kis-Ázsiában.

Békeszerződések: június 28-án a versaillesi, szeptember 10-én a saint-germeni, november 27-én a neuilly-sur-seine-i. — A második rajnai szeparációs kísérlet. Az első 1918 november és decemberben volt.

Az Egyesült Államokban július 1-én lépett életbe a prohibíciós törvény. — Törökország: júliusban tartották Erzerumban a nemzetgyűlést, Mustafa Kemal elnökletével. — Németország: aug. 14-én lépett életbe a weimari köztársasági alkotmány. — Olaszország: szeptember 12-én Fiume megszállása. — A londoni jegyzőkönyv szeptember 15-én mandátumot adott Franciaországnak Szíriára. — Lengyelország: a német területek okkupációja. — Palesztina: a nemzeti zsidó otthon megalapítása. — Egyiptom: a nemzetiség ébredése Zoghlu alatt.

1920. Törökország: a parlament elveti a szultán és a szövetségesek között kötött titkos szerződést, amit 1919 szeptember 12-én írtak alá és jan. 28-án megszavazza a nemzeti paktumot. Március 16-án a szövetségesek megszállják Konstantinápolyt. Mustafa Kemal Ankarába helyezi át a nemzetgyűlést, április 23-án. Ellenségeskedések a franciákkal Szíriában és Szicíliában. — Felső-Sziléziát márciusban megszállják az olaszok és franciák. — Az amerikai szenátus március 20-án elveti a versaillesi szerződést és a népszövetségi paktumot. — Lengyelország március-augusztus között háborúba keveredik Oroszországgal. — A német csapatok megszállják a Ruhr-vidéket; megtorlásul április 6-án a francia és angol csapatok megszállják Frankfurtot és a Majna menti városokat. — Ápriliában volt Schleswig északi részén a népszavazás, amely Dánia javára döntött. — Májusban volt az emlékezőeset lipcsei pör, néhány vádlottat elítéltek. — Június 2-án jött létre a trianoni béke. Augusztus 10-én a sevres-i béke; ez utóbbit aztán 1923. júl. 24-én a lausannei szerződéssel helyettesítették. — Július 28.: Teschen területének szabályozása. — Az első görög offenzíva Kis-Ázsiában. Júliustól szeptemberig tartott. — Belgiumban kirobban a flamand kérdés. — A Balkánon: augusztus 19-én megalakul a kis-antant. — Szovjet-Oroszország: Kolcsák, Judenics, Denikin és Wrangel ezredes sorozatosa vereségei. Felmerül az öt éves terv. — Görögország: népszavazás, Konstantin király visszatér. — India: erősödő nemzeti mozgalmak, amelyeknek Gandhi vezet.

1921. Törökország: január 20-án az ankarai alkotmány. — Az első Ruhr-vidéki angol-francia megszállás. — Lengyel-orosz békeszerződés Rigában. — Népszavazás Felső-Sziléziában. — Magyarországon megbukik a két monarchikus-restaurációs kísérlet. — Görögország: súlyos vereség Kis-Ázsiában. Mudóniai fegyverszünet. Konstantin lemond. — II. György görög király lesz. — Spanyolország: Rif-kabil lázadás, Abd-el Krim alatt. Vereséget szenvednek Annual mellett. — Anglia Faiszál emirt királlyá teszi Irakban. — Az ankarai francia-török szerződés véget vet az ellenségeskedésnek Szíriában és Szicíliában. — Az orosz-japán szerződés elosztja az ázsiai befolyás zónáit. — A nyolchatalmi deklaráció a washingtoni konferencián Kína integritása érdekében. — Afganisztán: az Angliával kötött kabuli szerződés előmeri Afganisztán függetlenségét. — Anglia előmeri Irorszag függetlenségét. — Az első washingtoni egyezség: a csendesóceáni négyes antant megalakulása. (Egyesült Államok, Franciaország, Anglia és Japán.) Az angol-japán szövetség vége.

1922. A második washingtoni egyezmény, a tengeri leszerelésre vonatkozólag. — Anglia felté-

telekkel előmeri Egyiptom függetlenségét. — A rapallói szerződés Németország és a Szovjetunió között. — A Népszövetség ratifikálja az angol mandátumot Irak és Palesztina fölött és a francia mandátumot Szíria fölött. — Olaszország: Marcia su Róma és a fasizmus uralomrajutása, Mussolini vezérlete alatt. — Szovjetunió: Lenin májusban visszavonul. — Kína: Polgárháború. Észak Dél ellen indul. 1922-től 1928-ig tart ez a testvérhárc.

1923. A franciák és belgák megszállják a Ruhr-vidéket. Az amerikaiak kiűrik a Rajna mellékét. Memmelt Litvánának adják. — Az egyiptomi alkotmányt kihirdetik. — Harmadik, rajnai elszakadási kísérlet. — Törökország: a lausannei békeszerződés a szövetségesekkel. Az ankarai parlament proklamálja a köztársaságot. — Olasz-görög konfliktus, amely döntőbíróvá élé kerül. — Spanyolországban Primo de Rivera diktátor uralomra jut. — Németországban Hitler és Ludendorff államcsínykísérlete Münchenben elbukik. — Görögország: II. György király lemond. — Francia-angol-spanyol hármass egyezmény létesül Tanger felett.

1924. Szovjetunió: Sztalin diktaturájának kezdete. — Olasz-jugoszláv egyezség Fiume miatt. — Törökország: a kalifátus megszüntetése. — Jövátétel: a Dames-terv foglalkoztatta áprilisban a hatalmakat. — Arabia: Ibn-Szaud megalapítja a vahabita hatalmat Hedzsászbán. — Egyesült Államok: Kihirdetik a bevándorlási törvényt.

1925. Rif-kabil háború Francia-Marokkóban. — Szíriában a Dzebel-Druz lázadás. — Neitundi egyezség Olaszország és a Kisantant között. — A francia-belga csapatok kiűrik a Ruhr-vidéket. — A locarnói egyezmény. — Görög-bulgár konfliktus, melynek döntőbíróvá vet véget. — Románia: Károly trónörökös lemondása. — Perzsia: Riza khán államcsinnye és trónfoglalása.

1926. A szövetségek közötti adósságok rendezése. A Beranger-Mellon egyezmény. — Lengyelországban: Pilsudszky marsall államcsinnye. — Francia-Marokkóban Abd-el-Krim legyőzése véget vet a Rif-kabil háborúnak. — Az ankarai angol-török szerződés az angoloknak juttatta Moszult. — Franciaországban a pénz első elértéktelenedése. Poincaré frankjavítási kísérletei. — Nagy-Britannia: életbe lép a dominiumok alkotmánya.

1927-ben nem történt semmi feljegyzésre méltó világpolitikai esemény.

1928. Egyiptom: Fuad király államcsinnye. — A francia-angol tengeri egyezség kiegészíti a washingtoni egyezséget. — Uj tangeri egyezség, amelyen Olaszorszagot is beveszik a közös birtoklásba. — Ahmed Zogu Albánia királya lesz. — Briand-Kellogg békepaktum Párizsban. — Portugália: Salazar-kormány. — Kína: véget ér a polgárháború. Nanking lett a főváros.

1929. Jugoszlávia: Sándor király államcsinnye. — Olaszország: lateráni egyezmény. — A Szovjetunió elfoglalja Asszerbejdzsánt és Georgiát. — Jövátétel: a Young-terv. — Románia: Károly király hazaérkezik. — Az angolok és a belgák kiűrik a Rajna vidékét.

1930. Jövátétel: a hágai egyezmény. Spanyolország: Primo de Rivera lemondása és kiegyezése. — Londoni egyezmény a tengeri leszerelésre vonatkozólag. Anglia, Kína, Egyesült Államok és Japán között. — Görög-török békeszerződés. — A franciák kiűrik a Rajna vidékét és a Saar-vidéket.

1931. Francia-olasz leszerelési egyezmény Rómában. — Spanyolország: XIII. Alfonz király lemondása. Köztársaság. — Jövátétel: Hoover-moratórium. — Az osztrák-német vámunió kísérletének bukása.

1932. Kínai-japán összeütközés Mandzsúria miatt. 1933-ban Mandzsukuó függetlenné lesz. — Anglia lemond Irak feletti mandátumáról. — Szíamii forradalom. — Jövátétel: lausannei egyez-

mény. — Konfliktus Peru és Kolumbia között. — Háború Bolívia és Paraguay között, a Gran Chaco miatt.

1933. A Hitlerizmus uralomra jut Németországban. — Németország és Japán kilépnek a Népszövetségből. — A prohibíciót megszüntetik az Egyesült Államokban. — Keleti paktum Londonban. — Négyes paktum Rómában Franciaország, Anglia, Németország és Olaszország között. — Roosevelt kísérlete, a „New-Deal.” — Keleti Turkeztánban kikiáltják a köztársaságot. — Pán-amerikai szövetség Rio de Janeiróban.

1934. Franciaország: a február 6-iki véres nap. — Végső pacifizáló hadjárat Francia-Marokkóban. — Németország: Megemntámadási szerződés Lengyelországgal. A birodalmi reformáló törvény. Véres nap június 30-án. — Hindenburg köztársasági elnök halála. Népszavazás. — A Balkánon: Balkáni paktum Athénben Görögország, Románia, Törökország és Jugoszlávia között. — Belgium: I. Albert király halála. III. Lipót király lesz. — Ausztria: Dolfuss kancellár meggyilkolása. — Sándor szerb király meggyilkolása.

1935. Francia-olasz megegyezés Rómában. — Népszavazás a Saar-vidéken, amely visszatér Németországhoz. — A katonai forradalom bukása Görögországban. — Németország újra fegyverkezni kezd. — Strézai egyezmény. — Angol-német tengeri egyezmény. — A forradalmi kísérlet bukása Görögországban. Monarchikus restauráció. II. György király visszatér. — Olasz-etiopai konfliktus. Abesszin hadjárat. Szankciók.

1936. Belső-Mongólia autonómiája. — Katonai forradalom Tokióban, amely elbukik. — Németország visszahódítja a Rajna-vidéket. — Törökország: nemzetközi konverzió a tengersorosoktól Montreaux-ban. — Uj alkotmány Kínában. — Franciaország: a népprofrontkormány. Második pénzürelértéktelenedés. Auriol frankjavítási kísérletei. — Görögország: Metaxas tábornok államcsinnye. Tekintélykormány alakul. — Belgium: Rexista mozgalom. Királyi kijelentés a semlegességhoz való visszatérésről. — Olaszország annektálja Etiópiát. — Nemzeti felkelés Spanyolországban. Polgárháború. — Németország garantálja Ausztria függetlenségét. Szövetségi szerződés. — A francia-szír szövetség előkészíti Szíria függetlenségét. — A Róma-Berlin-tengely proklamálása. — Anglia: VIII. Edward lemondása. — VI. György angol király lesz. — Német-japán kommunista-ellenes paktum. — Uj alkotmány a Szovjetunióban.

1937. Angol-olasz „gentleman-agreement” a földközítengeri status-quo fenntartására. — Az Egyesült Államok semlegességi nyilatkozatot tesz. — A montreaux-i egyezmény feltételeinek megszüntetése. — Franciaország harmadik pénzürelértéktelenedése: a „lebegő” frank. — Uj alkotmány Irorszagban. — Ázsiai paktum Teheránban Afganisztán, Irak, Irán és Törökország között. — Kínai-japán konfliktus, japánok bevonulnak Pekingbe, Shanghaiba és Nankingba. — Olaszország csatlakozik a német-japán kommunista-ellenes paktumhoz és ez év végén kilép a Népszövetségből.

1938. Németország bekebelezi Ausztriát. — Olaszország és Anglia kibékülnek. — Francia-török egyezmény az Alexandrette-kérdés szabályozására (azonban ezt nem ratifikálták és végre sem hajtották), barátsági szerződés. — Orosz-japán ellenségeskedés a mandzsu határon. — Szaloniki-i egyezmény a balkáni antant és Bulgária között. — Magyarország egyezményt köt Blédben a kis-antanttal, az újra fegyverkezésről. — A német birodalom Csehszlovákiát fenyegeti. Müncheni egyezmény Németország, Franciaország, Olaszország és Anglia között. A Szudéta-vidék annexiója. — Kína: a japánok bevonulnak Hankauba és Kantonba. — Olaszország felmondja az 1935-ben kötött megegyezést Franciaországgal. — Franco tábornok eredményes offenzívája Katalóniában.

1939. Magyarország és Spanyolország csatlakoznak a német-japán-olasz kommunistaellenes paktumhoz. — Barcelona bevétel. Madrid bevétel. Véget ér a spanyol polgárháború. — Csehszlovákia felbomlása. — Magyarország visszaszerzi Kárpátalját. — Németország bekebelezi Memelt. Danzig elleni akció kezdete. — Angol-lengyel szerződés. — Olaszország megszállja Albániát. — Angol-francia-török egyezmény. — Német-olasz katonai egyezmény. — A terrorista merényetek szaporodnak Angliában. — Német-lengyel határincidens. — Danzigot a Birodalomhoz csatolják. A németek és oroszok felosztják Lengyelországot. — Orosz- finn háború.

(H. Ö.)

Asszonyok dolga

A fehér varázs

A mai idők modern embere mindenben a leegyszerűsítést keresi és anyagi okokból kívül magából peézist és szentimentalizmust. Mégis van valami, aminek varázsa alól nem vonhatja ki magát a legfátsultabb, legcínikusabb lélek sem. A fehér menyasszonyi ruha varázsa ez, améhez ragaszkodunk, ami után egyszer az életben vágyódunk, aminek emléke úgy leng körül, mint szépség, ifjúság, szeretet és öröm soha el nem kopható emlékének varázsa. A fehér menyasszonyi ruha tiszta bája valami meghatott, csöndes boldogság érzését váltja ki belőlünk. Az élet legnagyobb lépésére kísér el valakit, örökre felejthetetlen percekhez nyújtja a tiszta, ragyogó keretet.

Hiába kísérleteznek évtizedek óta, hogy megtörjék ezt a varázst. Amerikában a milliárdosleányok égszínkék és barack-rózsaszín csodálatos menyasszonyi toalettjei a kék és rózsaszín túll- és csipkefátylak felhőivel nem tudták megsemmisíteni. Némcsak polgári keretek között, hanem királyi gyermekek esküvőjén is a legszebb, sőt mondhatjuk úgy is, hogy még mindig a legdivatosabb a vakítóan fehér toalett. A ruha

anyaga legtöbbször fényes laméselyem, a fazon pedig annál szebb, minél egyszerűbb. Az uszdy nem feltétlenül szükséges. Nagyon díszes esküvőn láthatunk vakító gyöngyökkel hímzett hófehér ruhákat is, de — polgári esküvőkön maradjunk csak a laménál, vagy a fényes taft mellett. Elárulhatjuk, hogy ezekből később a legszebb estélyi ruha készülhet a fiatal asszony számára.

A fejdíszek nagyon különbözőek. Az idén különösen divatos a pártá, dús túllfátyollal. De láttunk újszerű, sapkaformájú fehér fejdíszeket is, amelyek különösen dekoratívek. De a keskeny mirtuszkoszorú a sima fátlyollal — még mindig a legszebb. A toalettekre azonban már alig tűznek virágot.

A fehér varázs nem kívánja a túlságos díszítést, a pompát, a fehér szín már magában is ragyog és vakít, még akkor is, ha a menyasszonyi ruha a legolcsóbb, legegyszerűbb anyagból készült. A kisleány azt sőt hajlja: „Egyszer az életben akarom érezni ennek a fehér menyasszonyi ruhának a varázsát!” — Es ettől nem szabad őt megfosztani és magunkat se attól az örömtől, hogy az ő örömeiben osztozhassunk.

Farsang és jelmez

Pesszimizmus ide, mogorvaság oda, a jelmezes bál szervesen hozzátartozik a farsanghoz és amíg jókedvű fiatalság akad, nem is lesz eltörölve a farsangi programok sorából. Eppen a jelmez az, ami megadja a farsang bohókás karakterét, milyen más kedéllyel lépjük át a bálterem küszöbét, amikor mások lehetünk egyszer, mint az esztendő többi napjain. Míg az utolsó divatu bál ruhában merev formásokhoz vagyunk kötve, addig egy kis maskarába bujtatva mindjárt frissebben lüktethet a fiatalos jó kedély! Mosolygunk magunkon, a többiekén és az egész cifra, tarka-barka farsangi képen, amit egyedül csakis a — jelmezbál képes nyújtani.

Külföldön ismét nagy divatra kapott a maskara-bál. Főleg azok iránt nyilvánul meg érdeklődés, amelyek valamilyen egységes irányzatot képviselnek. Egy bizonyos történelmi, vagy népviseleti kosztümlípushoz ragaszkodik a rendezőség, a résztvevők pedig minden erejükkel azon vannak, hogy jelmezeik által minél tökéletesebben felelhessenek meg a bál már előre elképzelt hangulatának.

A müncheni farsang egyik legkimagaslóbb eseménye már tizenhat esztendő óta a sajtóbál. Itt mindenki „alt München” jelmezben köteles megjelenni s bár a program minden évben ugyanez, mégis minden farsangon izgalommal néznek elébe, hogy ki nyeri meg legszebb „alt müncheni” toalettjével a bál nagydíját.

Az ilyen egységes típusu jelmezbál stílus tekintetében nagyon szép és előnye az, hogy a résztvevőket nem kényszeríti túlságos öltöbéli fejtorésekre. Mert bizony ott, ahol a rendezőség nem szab meg stílusbeli kereteket, a legrosszabban próbára teszi a báli publikum fantáziáját. Eredeti is legyen az a jelmez és ne is kerüljön tulsokba...

Vannak olcsó és azért igen kedves jelmezek, pl.: kínai leány: apró virágos kreton nadrág, elől nyitott kazak-kabáttal. Mellényke kikerül egy csöpp darab ezüstlaméból. Hozzá kulikalap és — kész. Hollandi lány: kék kreton leibli, kék-fehér csíkos bő kreton szoknya, kék-fehér kockás kötény. Fehér battiszt főkötő.

Mindez otthon elkészíthető és a dresszl nyugodtan lehet viselni majd a nyáron, mint dirndl! Szépek a fehér-fekete fantázia-kosztümmök. Régi ruhákból remek dolgokat lehet itt csinálni. Fekete túll-rüss a nyakon és széles karimájú kalap — a bál egyik legszebb kosztümje lehet a fehér-fekete kombináció

Szilveszteri gyertyagyújtás

A konyha körül

LENCSSELEVES FOGOLYHUSSAL

A kiválogatott, megtisztított lencsét 3 óra hosszat vízben ázni hagyjuk, aztán friss vízben a tűzre tesszük, ha a lencse már egy óra hoozzat főtt, megsózzuk és adunk bele egy kisebb sárgarépat, egy petrezselyemgyökeret és egy kisebb zeller gumót és ha éppen van, egy-két darab borju- vagy sertécsontot is adhatunk hozzá. Egy vagy két darab öreg foglyot megtisztítunk és kevés zsírral a sütőben hirtelen megpirítjuk és a lencselevesbe tesszük. Ha a foglyok a levesben puhárafóttek, kivesszük a levezből és ha kihültek, lehuzzuk a bőroket, a húst lefejtjük a csontokról és metélre vágva, félretesszük. A puhárafótt lencséből kivesszük a csontokat és a zöldséget. Egy serpenyőbe adunk 8 leka apró kockára vágott füstölthússal szalonnát, a zsírt nyílt tűz fölött kiolvasszjuk, adunk még hozzá egy kis fej apróvágott hagymát, egy kanál lisztet és ha jól elkevertük és a hagyma is sárgulni kezd a rántásban, felereszítjük 1 és fél deci savanyu tejfellel és a lencselevesbe keverjük. Tízpernyi lassu forrás után adunk bele egy kávéskanálnyi mustárt, fél citromnak a kifacsart levét és a félretett foglyohúst. A levesnek nem szabad tulsűrűnek lenni, ebben az esetben vízzel kell felhízítani.

DARÁLTHUS PONGYOLÁBAN

Gazdaságos, kitűnő ízű és könnyen elkészíthető fogás, 30 deka felsalt, ugyanannyi borjuhust és sertéshúst és egy darabka fehér szalonnát, meg egy jól kifacsart, vízben áztatott zsemlyét a husdaralón megőrölünk és öblös tálba tesszük. Kevés hagymás zsíron tíz deka apróra vágalt gombát, zöldsépetrezselymet megpárolunk és hozzákeverjük a darálthúshoz. Adunk még hozzá 2 egész tojást, sőt és törött borsot. Ha mindezt jól összedolgoztuk, lisztezett táblára téve hosszukás alakra formáljuk és zsírozott tepsin a sütőben átsütjük, anélkül, hogy a húst kiszáritanók. Ha a hus megsült és kihült, burgonyaparmezánc keverékkel bevonjuk, olvasszott vajjal becsotelljük és 30 perccel a tálalás előtt jó forró sütőben pirosra sütjük. A sajtos burgonyapép így készül: 6 darab nagyobb burgonyát héjában megőrölünk, meghámozzuk és forrón szőrézítan áttörjük. Mikor kihült, 3 egész tojással, 4 kanál reszelt parmezán- vagy ementháji sajttal, izlésünk szerint megsóva, jól elkeverjük. Ezt a sajtos burgonyapürét szép egyenletesen rákenjük a megsült és kihült vagdalthusra és vajjal bekenve, az előbb leirt módon megsütjük. Vörös párolt káposztát vagy tejeles gombamártást adhatunk hozzá. Megjegyezzük, ez az étel azért gazdaságos, mert a másnapról megmaradt főtt, vagy sültmaradékot is hozzádarálhatjuk. Ebben az esetben a borjuhus fölösleges.

PIRITOTT KÁPOSZTÁSPUDDING

Nem tésztaféléről van szó, hanem olcsó, tápláló, kiadós „Egytál” ételről polgári háztartások asztalára. Hozzávaló: 60 deka savanyított hordóskáposzta, 40 deka sertéshús, 20 deka sütnivaló kolbász, 30 deka rizs, 6 deka zsír, 2 fej hagyma, só, paprika. A rizst egyenletesen sózott vízben pároljuk, mint köretnek szokás. A káposztát, ha nagyon savanyu, átmoszuk, aztán vöröshagymás, paprikás zsíron puhára paroljuk. A húst kockára vágjuk és rendes pörköltet vagy tokányt készítenek belőle, sűrű, rövid leve legyen. A kolbászt megsütjük s amikor kihült, karikákra vágjuk. Ha mindezt elkészítettük, vesszünk egy hibátlan zománcu megfelelő kis lábos, zsírral kikenjük és kirakjuk a karikákra vágott sültkolbászal, adunk rá egy réteg rizst, hogy a kolbászt elfedje. Most a megmaradt rizst, a párolt káposztát és a sertéstokányt összevegyítjük, beleöntjük a lábosba, a lábos vízbe állítjuk és a sütőben félóráig pirítjuk.

Az első magyar rapszódia születése

Jeta: Dévald László

1846 volt akkor, amikor Liszt Ferenc negyedszer látogatta meg Magyarországot, melyet mindig büszkén mondott hazájának. Magyarországot ez időben a szellemi felébredés és a iázás tevékenység ujjászűlítő korszakát élte és Lisztet is úgy ünnepelte a magyar nép, mint valami királyt. A zene királyát.

Vörösmarty gyönyörű ódát írt hozzá, melyet országjárta ismertek és szavaltak:

„Hirhedett zenéje a világnak,
Bár hová juss, mindig hű rokon!
Van-e hangod e beteg hazának
A velőket rázó hurlokon?
Van-e hangod szív háborgatója,
Van-e hangod, bánat altatója?

És ha hallod, zengő hurjaiddal
Mint riad föl e hon a dalon,
Melyet a nép millió ajakkal
Zeng utána bátor hangokon,
Allj közénk és mondjuk: Hála égnek!
Még van lelke Árpád nemzetének.”

És Liszt valóban bárhova is jutott, mindig hű rokon maradt. Mindenki lelkesülve üdvözölte, érzelmeiket keltett, szíveket rázott meg és mindig volt hangja a beteg hazának, mert ő is érezte a magyar fájdalomakat.

Ez alkalommal beutazta az egész országot. Szülőfalujában, Doborjánba is ellátogatott. Meghatódva állt azon a helyen, ahol gyermekévei aranyálmait élte, azokat az álmokat, melyek mind valóra váltak... És szórt a pénzt szülőfalujának lakosai között, akik boldog örömmel rajongtak körül helységük nagy szülőjét. Majd Arad, Temesvár és Lugoson keresztül Kolozsvárra is elment gróf Karácsonyi Guidóval együtt.

A kincses városban Lisztet egy régi jó barátja várta, akivel pár évvel ezelőtti hangversenykörútján szinte egész Európát keresztülbarangolta, aki párbajozott érte és Moszkvában éppen akkor lépett közbe egy szerelmi kalandba, amikor már Liszt karrierje is a megtorpanás előtt állt. A feltűnő és vonzó megjelenésű zeneköltőt mindenütt körülrajongták a nők és Moszkvában Liszt egy orosz hercegnő büvkörébe még arra is képes lett volna, hogy lemondjon merészen nyelvi pályájáról és szerelme kedvéért eltemetkezzen a cári zenekar muzsikusaival közt. Ekkor lépett közbe a jóbarát, és a férfias megjelenésű Teleki Sándor grófnak sikerült is Lisztet kiűznie a nyeregéből. Megszöktette a hercegnőt Moszkvából a lenygel fővárosba és a művész előtt szabaddá lett az út a további nagy sikerek felé. Teleki Sándor gróf volt ez a jóbarát, a híres költői gazdag főúr, az ország író- és művészvilágának kedvence Sándor grófja, aki sohasem használta predikátumát, akiben mindenki csak a jó pajtást, a vigan mulatozó csupaszív embert, vagy a pártoló mecenást látta, nem pedig a dolyfós arisztokratát. Ilyen férfi egyénisége kora tehát nem különös, ha odafordított Liszt, Petőfi, Jókai és később a zűrzavaros napokban Bem, Hugó Viktor, a két Dumas, Kocsuth és Garibaldi barátsága is. Együtt érezhették az eszmék és elvek közösségét és a szertelen tettekre készséget, mellyel ötleteiket gondolkodás nélkül merészen megvalósították.

Teleki boldog örömmel sietett Lisztet üdvözölni a kolozsvári Biasini szállodában. Már tud voltak az asszonyoktól kimagyarazásán. Liszt belátta, hogy barátja a ő érdekében cselekedett és neki köszönheti, hogy művészete nem feneklett meg a cári zenekarban. Boldogan ölelték át egymást és amíg Liszt Kolozsváron maradt, állandóan együtt jártak, pedig az egyik estély a másikat, egyik mulatozás a másikat érte. A fiatal mánások dédelgetve vették körül a zeneszerzőt. Talán Teleki Domokosné estéjén érezte magát legjobban, de Bánffy Alberték és a többi főurak összejövetelei is pompás hangulatban teltek el és Liszt megismerte az erdélyi főurak utólréhatatlan vendégszeretét.

Kolozsvár egészen elbűvölte Lisztet, nem győzött eleget áradozni Telekinek, hogy mennyire szerteli a város építkezési elrendezését, hogy milyen kedvesek a hatalmas virágos terek és hogy mily szépek az erdélyi asszonyok. Leginkább pedig az a társadalmi és kulturális képesség meg, mely izzott a hazafias érzéstől és kima-

gasló példát mutatott az egész országnak áldozatkész hűségével.

Egyszer egy társaságban, ahol németesen cifra váza húzta a cigánybanda, odaszólt Liszt Telekinek:

— Te, Sándor, ugy szeretnék egyszer igazi jó erdélyi cigányzenét hallgatni. Ki most a legjobb cigány az országban?

— Bóka Károly Debrecenben és Pócsy Laci Máramaroszigeten.

— És itt Kolozsváron?

— Vannak, vannak, elég jól is játszanak, de mégsem az igaziak. Ezek már kottát tudó cigányok és tudom, olyan kell nekde, aki vadon húzza. A kottába oltott cigány már félig küntstler és igen bánthatja az ilyen dilettáns próbálkozás az igazi művészt.

— No, ha meglátogatlak Koltón, majd elhozhatod nekem valamelyiket — mondta Liszt. — Nagyon szeretném őket hallani.

Teleki elnevelte magát:

— Hiszen azért nem kell Koltóra menni.

Mindjárt felállt, félrevonta a jelenicvők között ottlevő Haray Viktort, legjobb barátjának egyikét, aki az időben állandóan nála lakott

— Viktor, megtennél értem és Lisztért egy nagy szíveséget?

A kitűnő színész készséggel felelt:

— Akár kettőt is.

— Akkor menj haza, fogassa be, ülj fel a szekérre és hozd el nekünk Pócsy Lacit bandájával együtt. De ügyelj, el ne torjjon az uton a szárazfajuk.

Haray azonnal utnak is indult Máramaros-sziget felé és egy hét multával épséges egészséggel megérkezett a trupp, hat füstös cigány, a híres primás bandája, szerszámaikkal együtt.

Pócsy Laci csillogó szemekkel kapta álla alá hegedűjét, amint megtudta, hogy Liszt Ferenc szeretné hallani a muzsikáját. Gyönyörűen muzsikált a vén cigány, mintha menyeyi kottából játszana, sirt, riit a hegedű ujjai alatt ha hallgatót muzsikált és nem lehetett vonójának mozdulatait szemmel követni, ha a csárdást aprózta.

Bizalmas férfitársaság ült együtt, mind pezsgővéru magyarok, akik topogó lábbal verték a taktust. Egyikük ki is ugrott a porondra és járta szívvél-lelékkel a csárdást, hogy hullámos haja arcába hullott.

— No most az én csárdásomat, Laci bácsi! — vezényelte Teleki.

A primás szemel felvillantak, mintha azt mondta volna Liszt felé:

— Ezt tessék meghallgatni, ilyen az igazi csárdás!

Rázendített a „koltói”-ra.

Liszt szemel kigyulltak, ujjaival pattogtattott, belekiáltott a nótába, fejt ingatta-rinzaita, hogy hosszú művészhaja csak úgy lengett. Ilyen átérzéssel csak az tudja élvezni a csárdást, akinek az ereiben magyar vér is csörgel! Igaz jökedve támadt a hangok varázsára. Biztatta a táncolókat és egy gyorsan kihörpintett pohár pezsgő után, maga is a banda elé állt, ugy gyönyörködött a kevély, szilaj, betyár muzsikában.

— Honnan tanult meg ez a cigány így játszani?! — kiáltott fel lelkesülten.

Teleki felelt:

— Honnan? Hát magától, az anyatejével szivta már magába a taktust, meg ugy tanult mint Boka Károly. Egyszer megkérdeztem én is az öreg Bokától, mondja már el, hogy kitől tanult meg olyan csodásan muzsikálni? — Ibrányi Ferenc tekintetes urtól — adta meg nekem a választ. En csak elesodálkoztam, hát olyan jól húzza Ferenc ur? Az öreg elnevelte magát: — Nem tud ő egy fikarcnyit elm a hegedű nyelvében. Erre már igazán elálmélkodtam: — Akkor meg hogyan tanította meg magát? — Hát ugy — felelte Boka — hogy régen, amikor még rosszul húztam, mindig hozzám vágta a kvaterkát, vagy azt, ami a keze ügyébe esett és addig vágta, míg csak jól nem húztam.

Liszt jót nevetett Teleki szavain és ujra belemélyedt a muzsikába. Lecsukta szemeit és fejével bólingatta a taktust.

De a „koltói”-nak is története volt.

Hajdan a fokosok fénykorában igazán szép volt az élet. Nem volt adó, nem volt robot, az uszorásoknak kacagott a lelke örömben, ha az ur nem fizette a kamatot, a váltó csak bimbójában élt. Huzta a cigány és borral öntöztek a száraz torkokat.

Pócsy Laci gyakran felkereste Telekit minden hívás nélkül Koltón. Ilyenkor hetekig ott hevert a banda, hetekig húzták, mert a kastélyban mindig volt vendég. Megtörtént többször, hogy a háziurnak, mint a cigányok mondták, nem volt „monétája”, de azt Pócsy Laci ugy vette, mint Sándor cár Milán herceget. Ilyenkor Teleki bekiáltott úresen egy embert lóháton Nagybányára, az azután ott összeszedett valahonnan annyi pénzt, amennyi kellett és már odahaza is volt.

Teleki egy izben hosszú ideig nem látta Pócsy Lacit. Már aggódni is kezdett, beteg talán. Levelet írt Szigetre, amelyre az a válasz jött, hogy megjelent az egész banda. Mint gyermekek ugy örültek egymásnak a hosszú távollét után.

— Hát Laci bácsi, magát a föld nyalta el?

— Nem, uram, az Aldunám jártam tarnaeren. mint mondani szokták a művészek. De hoztam is egy nótát, a szövegét meg magam csináltam rá.

Teleki rögtön körüljárta a véres kardot a szomszédságban és másnapra már szomjas vendégsereg áztatta hangszálait a Teleki-kurtyában.

Pócsy Laci rákezdt egy ismeretlen nótára. Roppant hatású volt, mindenkiben megmozgatta a vért. Azonnal megtanulták a szövegét.

„Gróf Teleki Jankó, Jankó, Jankó,
Elfogyott a bankó, bankó, bankó.
Hej, Teleki Gergely, Gergely, Gergely,
Eredj fiam, nyergelj, nyergelj, nyergelj!”

Ezt a nótát elhuzta a fehérszakállú öreg primás Liszt előtt is és itt is olyan hatású, amelyet még nem láttak.

— Várjatok, most én játszom! — kiáltotta hirtelen Liszt.

A zongora mellé ült és a koltói nyomán játszan kezdett egy gyorscsárdást. A tánc nem maradt abba, csak a cigányok hallgattak el. Az urak verték a taktust táncoló lábakkal, pattogtattak, kurjongattak. A zongora hurjai zengve zúgtak és harsogtak a magyar dalt a világ legelső zongoristájának ujjai alól... Futamozta, változatokba fonta a nótát, a nehéz ütemű magyar csárdást és mikor ujra a témát adta, intett a bandának is. Pócsy Laci vitte a primét, a banda zümögött, mint a havasok fenyőinek zúgása, a kíséretet Liszt adta... És amikor befejték a nótát, mindenki érezte, hogy soha többet nem fog hallani senkit, aki ugy zongorázzon, mert a zongora nem volt többé hideg anyagcsomó, fa, csont, fémhalmaz. Átváltozott egy teljes tökéletes zenekarrá, melynek minden tagja a legpontosabb precizitással játszott. Ott sirt, vergődött a lüktető magyar muzsikában a magyar öröm, a magyar bánat.

Dübörgő taps volt a köszönet a csodás játékért és vége-hossza nem volt az éljenzésnek, változásnak.

Liszt felkapott fejével nézett körül, mintha csak akkor ébredt volna fel egy ringató alkomból. Nem szólt semmit, felállt, félrevonta Telekit.

— Sándor, mehetsz ki a társaság előtt, én most felmegyek a szobamba és kottára vetem azt, amit előbb eljatszoltam. Magyar rapszódiaí szerzek a Teleki Jankóból... És hidd el, csak most éreztem és tanultam meg, mi a magyar muzsika.

Igy született meg a kolozsvári fogadó szobájában egy hirtelen odaszállított zongora mellett az első magyar rapszódia, melyet az egész világ ismer és amely csodás fényben ragyogtatja a magyar nevet mindenfelé s amelyért hálaiból Liszt az új „Magyar Roham” indulóját ajánlotta cserében Telekinek.

A magyar ifjuság kolozsvári bálja

A magyar ifjuság 1940 január havában ismét megrendezi hagyományos bálját. A rendezőség mindent megtesz, hogy a hagyományoknak megfelelően fényes keretek között rendezzék meg ebben az évben is a mulatságot. A magyar ifjuság bálja iránt nemcsak a kolozsvári, hanem a vidéki magyarság körében is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A mulatságot 1940 január 23-án az új Ipar-kamara helyiségében rendezik. A kitűnő Melodians jazz-zenekar szolgáltatja a zenét. A magyar ifjuság bálja a farsang kimagasló eseményének igérkezik s a rendezőség odadó munkássága biztosítja, hogy a mulatság közönsége kitűnő hangulatu bál este emlékével fog távozni.

P. Müller Lajos:

A jó Isten

A mai idők legmegnyugtatóbb lelkiolvasmánya: az Isten atyai jóságát, irgalmasságát festi a lélek elé. II. kiadás.
Ára 65 lei és portó.

Ujévtől kezdve csak a minisztérium hagyhatja jóvá a maximális árakat

Valószínűleg ismét módosítják a közszükségleti cikkek jegyzékét

Bucurestiből jelentik: Mivel az ármaximálásokkal kapcsolatban különböző panaszok hangzottak el, a nemzetgazdasági minisztérium ellenőrzési ügyosztálya elhatározta, hogy felülvizsgálat tárgyává teszi a különböző városokban elkészített ármaximáló listákat. Mint ismeretes, az üzérkedés leküzdéséről szóló törvény értelmében ezeket a listákat a minisztérium hagyja jóvá, de átruházhatja a jóváhagyás jogát a királyi helytartóságokra. Ezen az alapon eddig ezeket a jóváhagyásokat a helytartóságok végezték, a nemzetgazdasági minisztérium azonban most körrendeletben utasította a helytartóságokat, hogy azokat az új maximáló jegyzékeket, amelyeket a városok január hónapban terjesztenek jóváhagyás végett a helytartóságokhoz, haladéktalanul küldjék el a nemzetgazdasági minisztériumba, ahol azokat felülvizsgálják és döntenek afelől, hogy mely ármaximáló listákat hagyják jóvá. Ettől függetlenül azonban, beavatott helyről nyert értesü-

lés szerint, a nemzetgazdasági minisztérium már a legközelebbi jövőben felülvizsgálja a közszükségleti cikkek jegyzékét és több mezőgazdasági terméket kivon a maximálás alól. Ezek közé tartozik elsősorban a tojás, valamint a tej és annak különböző termékei. Szó van arról is, hogy újabb ipari termékeket iktassanak a közszükségleti cikkek listájába.

Ujévi meglepetéseket
olesón vásárolhat
Hans Gierling-nél
Nagyvárad, Parcul Traian 6.
hol nagy választékban talál
órákat, ékszereket, porcellán, kristály és
alpakka tárgyakat.

SZÍNHÁZ

Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a színház szilveszteri és ujévi előadásai iránt

A tömeges jegyvásárlásból és az általános nagy érdeklődésből ítélve, teljesen zsúfolt házak fogják végignézni a színház szilveszteri és ujévi kabaré előadásait. Ez az érdeklődés teljesen érthető, ha végig nézzük ezekben a kabarékban változatos, nívós, gazdag műsorát. Móríc Zsigmond, Békeffy László, Kóváry Gyula és a Kellér — Görög bohózatai, tréfái és vídám jelenetei mellett az országos hírű Bácsenszky ikrek táncái, valamint Kovács Kató a tüneményes hangú énekesnő Bartók és Lavotta dalainak előadása és Tihanyi Magda angol ének és stepp száma alkotják a műsort.

Nem kevésbé vonzó azonban a sorsolás sem. Malacok, pezsgő, bor és ajándékesomagok kerülnek kisorsolásra minden előadáson, tehát minden képviselve van a kabaré műsorában, ami szórakoztató, vonzó, kedves és érdekes. — Ujra figyelmet fordítunk a közönségre, hogy miután a belépőjegy egyúttal sorsjegy is, mindenki őrizze azt meg, mert a nyeremények átvételénél ezekre a jegyekre szükség van. Közzük továbbá azt is, hogy a szokásoktól eltérően a sorsolást nyílt színen tartjuk meg és azt a közönség maga ejti meg. A szilveszteri és ujévi kabaré műsora egyébként a színház heti műsorában, valamint az öles falragaszokon látható.

Ujév-napi előadások:

Hétfőn újév első napján három előadást tart a színház. Délután három órakor először kerül színre *olesó* helyárrakkal Dickens hangulatos, bűbájos vígjátéka a *Házitündér*. Hat órakor az ujévi kabaré kerül színre, malac, pezsgő, bor és ajándékesomagok sorsolásával, este kilenc órakor a *Fruska* van műsoron.

A színház legközelebbi bemutatója Asztalos Miklós óriási sikerű vígjátéka: az *Altergo*.

Vizkereszt napján, január hatodikán mutatja be a Thalia együttese Asztalos Miklós páratlan sikerű vígjáték újdonságát, az *Altergo*-t, amely a budapesti Nemzeti színház ezidőszerinti legnagyobb sikere.

A THALIA SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

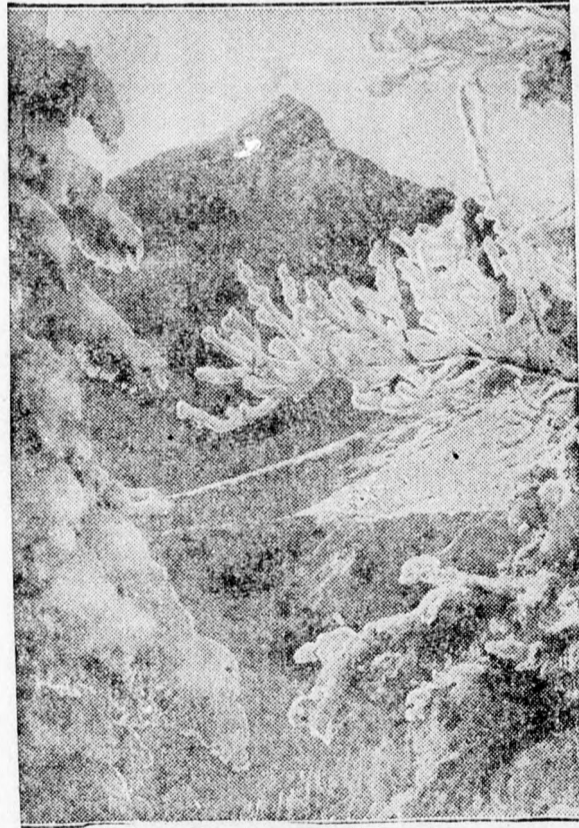
Szombat este 9 órakor: *Fruska*.
Vasárnap este fél 9 és fél 12 órakor: Nagy Szilveszteri és Ujévi kabaré. (Malac, pezsgő, bor és ajándékesomagokkal. Bartók és Lavotta dalok, énekek és táncok. Az országos hírű Bácsenszky ikrek angol, spanyol és magyar tánc. Politika, Móríc Zsigmond egyfelvonásos tréfája, — Radev 1939-ben, Kóváry Gyula bohózata, — A pedigré, Békeffy László tréfája, — Jancsi és Julis-

ka, Kellér-Görög bohózata, — A nászterem, Móríc Zsigmond egyfelvonásos. A kabaré résztvevői: Beness Ilona, Kovács Kató, Havady Nagy Ilonka, Járay Teri, Tihanyi Magda, Tóth Elek, Bodó György, Senkálésky Endre, Perényi János. A zenei vezetést Szathmáry Endre karnagy látja el.)

Hétfő délután 3 órakor: *Házitündér*. (Olesó helyárrakkal.)

Hétfő délután 6 órakor: *A Szilveszteri és Ujévi kabaré megisméllése*. (Malac, pezsgő, bor és ajándékesomag sorsolásával.)

Hétfő este 9 órakor: *Fruska*.

Ujlesztendei hóvilág a hegyekben

A nagyváradai mozgókép-színházak műsora:

DORIAN: SERGENT BERRY.
APOLÓ: AZ ELVESZETT PARADICSOM.
CORSÓ: ATLANTIS.

Minden divatvonal befolyásolja testtartásunkat.

Most délceg tartást, emelt mellkast, hátra-tolt vállakat, nőies formákat ír elő. A lomha görbe hát nem elegáns! A sluszvonal fontos! Termetének aránytalanságai, hanyag testtartása fokozottan megkívánják, hogy fűzőjét, ezt a testformáló toalettciikket, az elismert leggyakorlottabb fűzőspecialistánál: KOVÁTS SANDORNÉNÁL (Nagyvárad, Nilpesz-telep, Sinaia 4.) rendelje meg. — Olesó ujévi vásár.

Megváltoztatták az iparvállalatok egészségügyi ellenőrzési illetékét

Az iparvállalatok három százalékos egészségügyi ellenőrzési illeték alá esnek, telepük bérleti értékét véve alapul. A Hivatalos Lap 269-iki számában megjelent a közegészségügyi minisztérium szervezeti törvénye, amely ezt az illetéket módosította.

Az új törvénynek megfelelően az iparvállalatok egészségügyi ellenőrzési illetékét ezen túl nem a bérleti érték alapján, hanem az iparvállalatoknak az egyenesadó-törvény előírásai szerint megállapított adó alá eső tiszta jövedelme alapján vetik ki a rendes adókievétel közegek. Az illeték kulcsát ezzel egyidejűleg három százalékról egy százalékra szállították le.

A szóbanforgó új törvény egyébként megváltoztatta az egészségügyi ellenőrzés alatt álló vállalatok működési engedélyei után beszedendő illetékeket is. Az új illeték 100 leitől 50.000 leig váltakoznak. Eddig a legkisebb illeték 100 lei, a legnagyobb 10.000 lei volt.

Folyóirat-szemle

A „Hírnök” az erdélyi ferencesek kitűnően szerkesztett folyóirata legújabb száma is magas nívón, érdekes, gazdag tartalommal jelent meg, amelyből kiemeljük a következőket: Ábrahám Árpád: Színváltás a karácsonyfa alatt. — Huzella Ödön: Karácsonyi ének. — P. Trefán Leonard: Az első karácsonyest. — Holló Ernő: Ferencesek és katonák. — Dévald László: Az utolsó szerep. — Dr P. Boros Fortunát: Az albánok nemzeti költője. — P. Szabó F. Dániel: Karácsony hangulata Szent Ferenc Naphymnusában. — Ujlaki János: Két vers. — Nagy Méda: Remélni. — Kalmár Ernő: Karácsony Tóth Andrásnál. — P. Jánosy Béla: Ne szidd a verebet. — Kheil István: Reviczky Gyula vallásos költészet. — Dorosmai János: Halkulnak, fogynak a dalok. — Somfai Margit: Minka néni. — Kosztolányi István: Dal egy öreg óráról. — P. Bálint Szalvator: Adatok a jubiláló amerikai katolicizmus életéből. — Holló Ernő: Sok szép táj. — Flórian Tibor: Gondolatok. — P. Jánosy Béla: Elefántcsont lélek (regény). — Aranykedély. — Stadler Aurél: Barátaink. — Irodalom. — Szemle. — Színház. — Krónika. — Szerkesztői üzenetek. — A Hírnök előfizetési ára egy évre 160, élsővve 80 lei, egy szám ára 16 lei. Megrendelhető Kolozsvár, Str. Franciscanilor 1.

Arcárcédek

Lakás

szavanként 3 lei

Utcai

egy szoba, előszoba, külön bejárattal, butorral vagy üresen kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 58. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Vesztés

magas áron arany, ezüst, briliáns ékszereket, Haslinger ékszerész, Nagyvárad, Str. Reg. Ferdinand No. 8.

Nagyon

magas árat fizetnek briliáns tárgyakért. — Herbet ékszerárúház, Nagyvárad, Bulevardul Reg. Ferdinand 3.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást keres

szavanként 1 lei

Fiatl munkásnő

bármilyen alkalmazást keres. Szíves megkereséseket kér: Longhy Sándor, — Nagyvárad, Duca-utca 15. szám.